

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

A végtelen pusztaság felett Napur aludni tért... Utolsó sugarai vissza-visszanéztek, de a szálláshelyen, az enyhe estben még javában állt a szokott munka. Vezették a görbe szarvú kosokat, fejőkamrákba terelték a juhokat, a frissen habzó, jószagú tejet lányok vitték rocskákban az erjesztő kádakhoz... Másutt a horgokon fennakadt, meg a fák héjából, bőrszalagokból készített varsákban fogságba került halakat rakták füles kosarakba, hogy aztán a szárítófákra kerüljenek aszalódni... A kovácsműhelyben fújták a parazsat, s a nagy kalapács verte az izzó vasat, amelyből balták, dárdák formálódtak... Jöttek a lányok, erdőkből, mezőkről hozták a gombát, gyümölcsöt, madártojást.

1
És amikor megpihentek az esti munkával is, Tana, a híres vadász körül összegyűlt az egész nagycsalád, szép rendben.

2
Szép vadászat volt ma is! Vadászok: biztos az íjatok, a csontvégű nyílvesző nem téveszt célt, mert biztos a szemetek is

Este, amikor a nemezsátorban nyugovóra tértek, a kis Ménrót még mindig a vadászokra gondolt.

Tana apám! Úgy szeretnék már én is vadász lenni!

3
Várj, míg megnősz! És megerősödöl... Akkor vadász leszel. A szabad puszták szabad vadásza!

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

MÉNROT, A VADÁSZ I.

Múltak az évek és Ménrót vágya beteljesedett. A nagy Tana örökébe lépett: vadász lett. Sátorpalotája tornácán kerecsensólyommal díszített faragott oszlopfő hirdette vadászdicsőségét, s társainak tisztelete vette körül.

Ménrót, mikor indulunk új vadászatra?

Az éjjel toportyán téptem meg a juhokat...

Ma nem vadászni indulok! Időm elérkezett, hogy asszony legyen mellettem... Jáka és Darja, jertek velem!

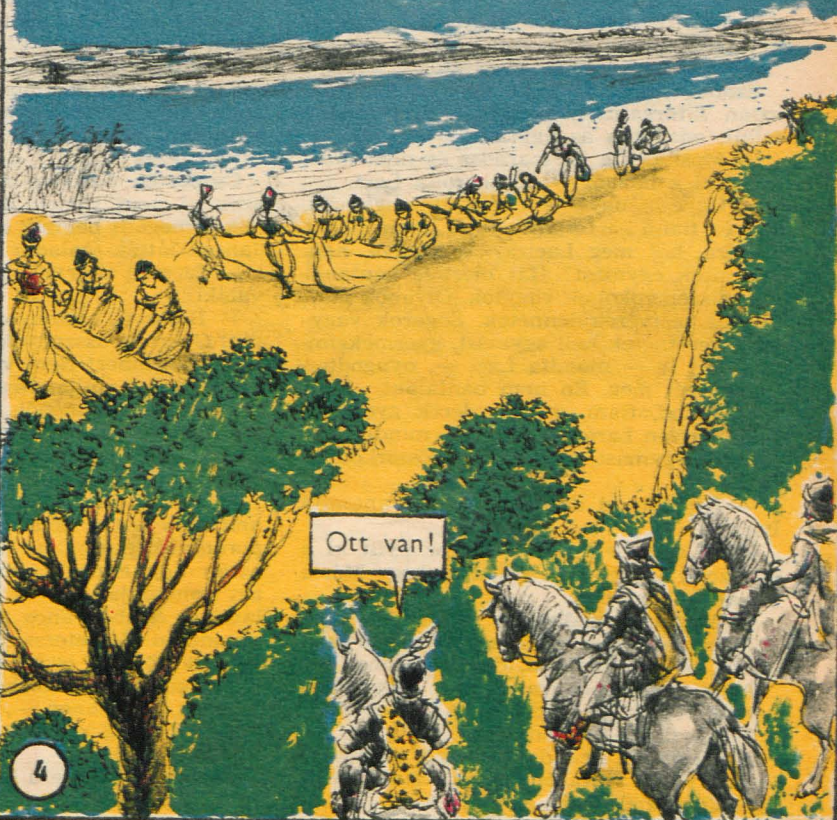

Úgy lett, amint a pásztorok mondták: másnap elérték a nemezkesztők szállását. A folyóparton szorgos munka folyt. A nemezgyűrő lányok nádszönyegre fektették a megmosott juhgyapjút... s gyúrták, munkálták, hogy posztó, takaró, sátorborító legyen belőlük... Ménrót két társa élén sokáig nézte a fürgekező lányokat, aztán egyszerre csak megdöbönt a szíve.

Az első pihenőt a pásztorok szállásán tartották, hol kövér juhsajttal, parázzson sült báránycombbal s erjesztett kancatejvel kínálták a lovasokat.

Messze még a nemezkesztők szállása?

Ma éjjel még a csillagos éggel takaróztok, de holnap eléritek... Arra, a folyóparton élnék!

Emlékszel még rám, Enéh?

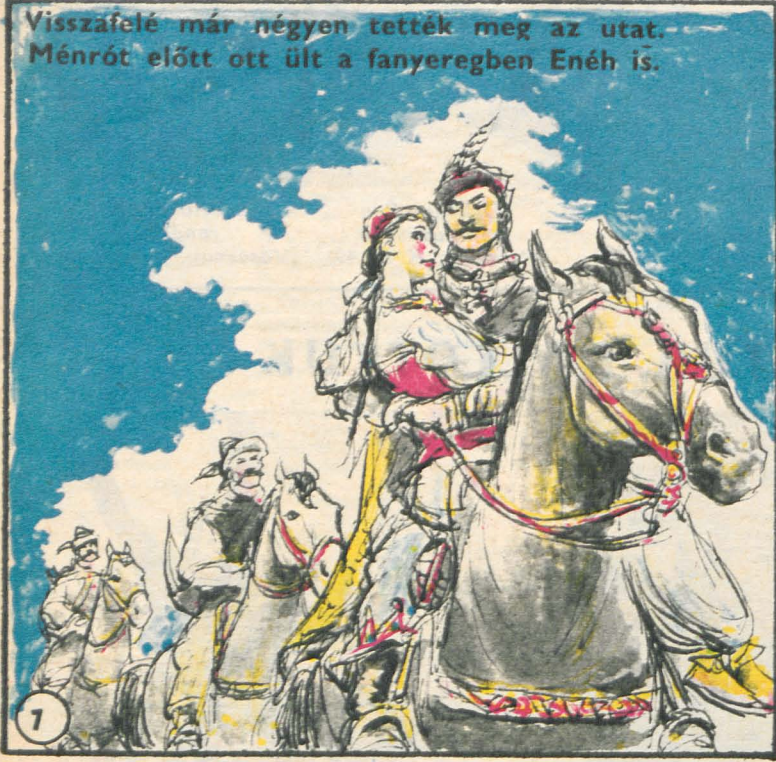
Ménrót vagy, a vadász! Egyszer erre űztétek a párducot... s akkor egy galagonya virágot adtál... Sokáig őriztem a hajamban.

Én meg a szemed kékjét őriztem... S most érted jöttem. Elviszlek! Asszonyom leszel!

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL
MÉNROT, A VADÁSZ II.

Visszafelé már négyen tették meg az utat. Ménrót előtt ott ült a fanyeregben Enéh is.

7

S hazatérve a nagycsalád apraja-nagyja megünnepelte a szép napot, amikor Enéh, a távoli folyó lánya Ménrót-nak, a pusztai vadásznak asszonya lett.

8

Boldogan telt az idő, amikor egy napon baljós hír riasztotta Ménrótot.

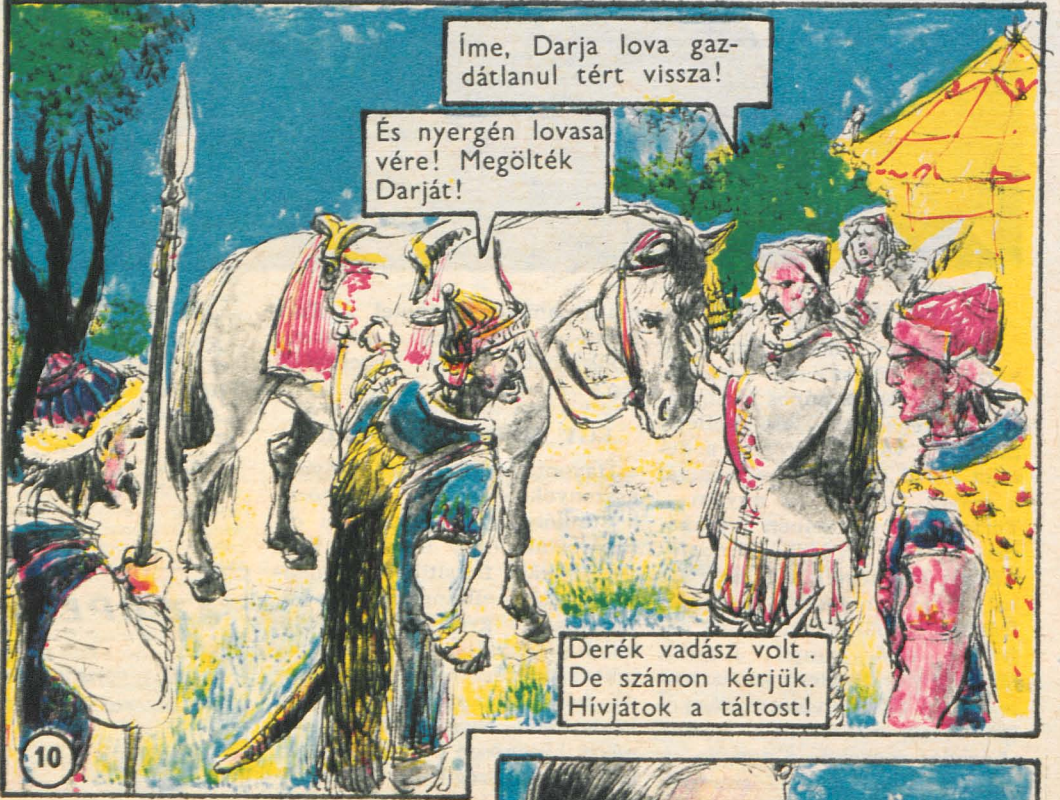

9

Ménrót! Megint kegyetlen hordák támadnak bennünket... Jöjj! Lásd a bizonyosságot!

Íme, Darja lova gazdátlanul tért vissza!

És nyergén lovasa vére! Megölték Darját!

10

Derék vadász volt. De számon kérjük. Hívjátok a táltost!

11

Amint kívántad, Ménrót, fehér lovat áldoztam Napúr-nak, hogy megjósolhassam harcod sorsát. Halld hát, mit olvastam ki a kanca jónhából, s elégett csontja hamujából! Indulj harcba a támadók ellen, akik életünket veszélyeztetik... Harcod nehéz lesz, de megtérsz győzelmesen!

12

Most... most mész el, amikor érzem, nincs messze az idő, hogy gyermekkel ajándékozzalak meg...

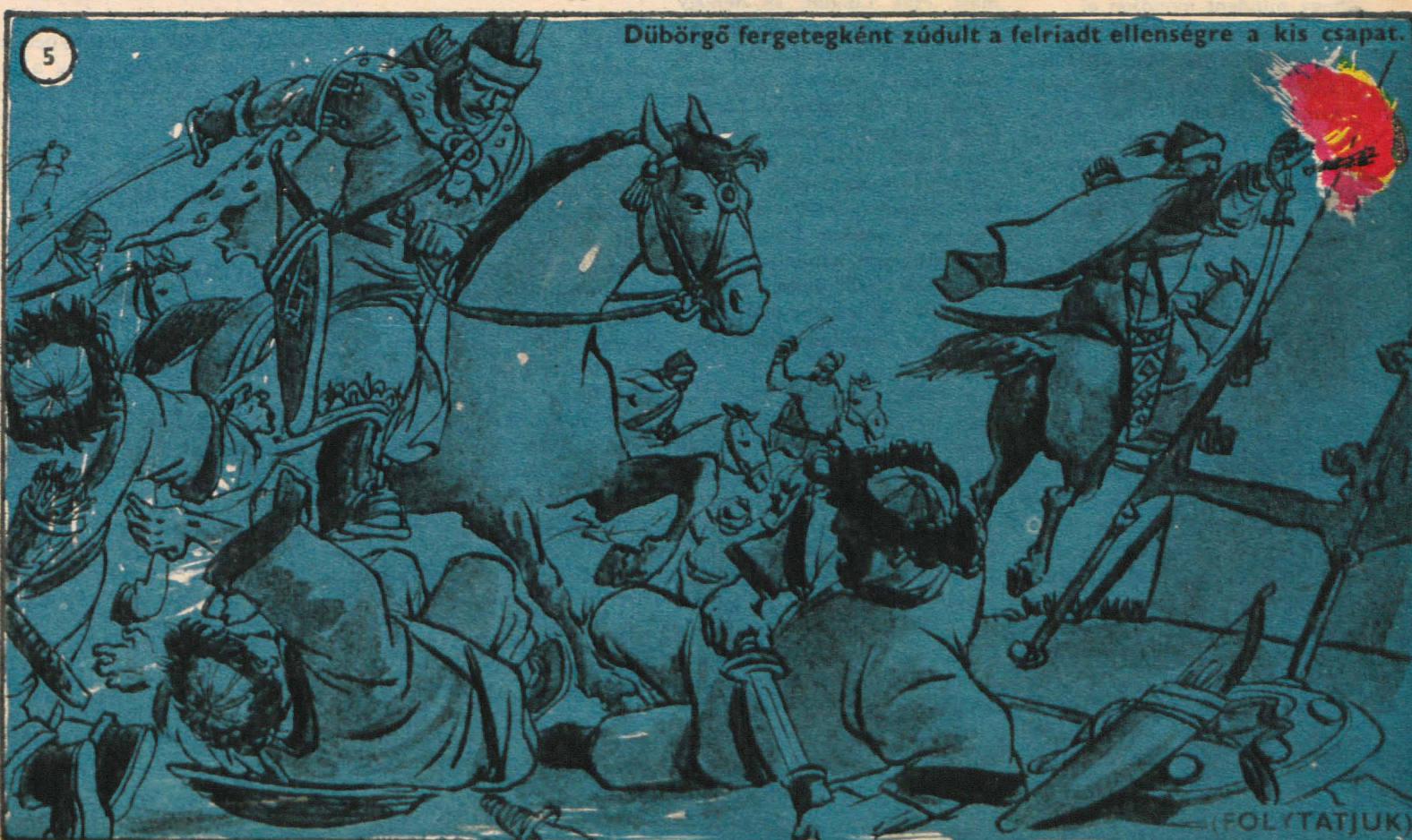
Elmegyek, Enéh, mert ha nem torlom meg a támadást, elpusztulunk valahányan. Elmegyek, de — visszatérek!

REGÉLŐ SZÁZADOK

Szöveg: Pánczél Lajos Rajz: Korcsmáros Pál
HUNOR ÉS MAGYAR I.

Fejezetek a
magyar nép
történetéből

4

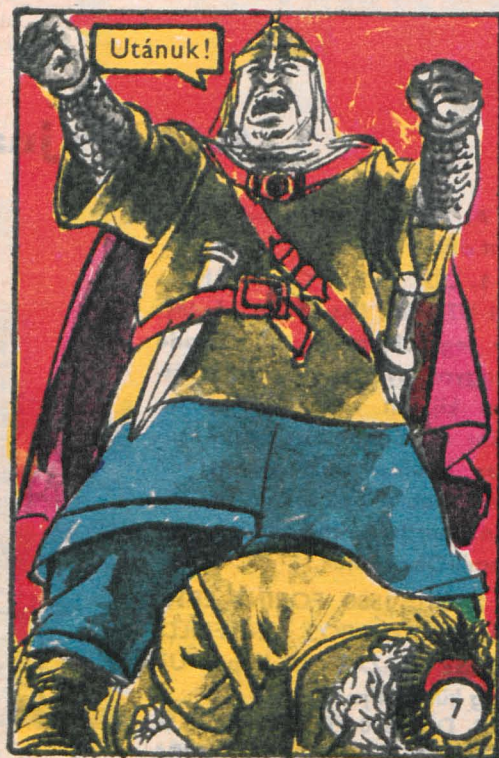
REGÉLŐ SZÁZADOK

Szöveg: Pánczél Lajos Rajz: Korcsmáros Pál
HUNOR ÉS MAGYAR II.

Fejezetek a
magyar nép
történetéből

5

A gyors rajtaütést visszavonulás követte, de Ménrót ügyelt arra, hogy a felbolygatott horda követni tudja.

Már csaknem beérték az üldözötteket, amikor ...

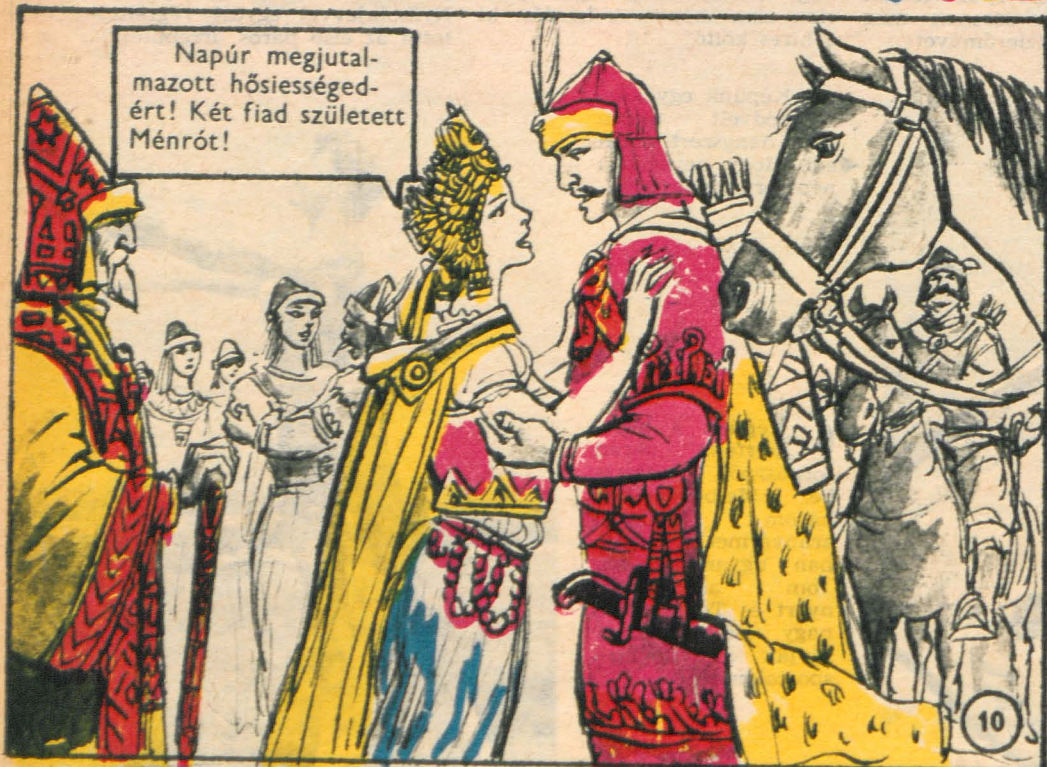
Állj! Süpped a talaj!

Vissza!

Ingoványba csaltak az átkozottak! ...

Napúr megjutalmazott hősiességédért! Két fiad született Ménrót!

Bölcs öregeink Hunor és Magyar nevet adták az újszülötteknek. Aldozatot mutattam be és a jelek csalhatatlanul mutatják, hogy az ikrék nagy vadászok lesznek. Csodálatos új utakra lelnek, mely a bőség országába vezet.

(FOLYTATJUK)

„Vadat űzni feljövénnek
Hős fiai szép Enéhnek:
Hunor s Magyar, két dalia,
Két egytestvér, Ménrót fia.

Ötven-ötven jó leventét
Kiszemeltek, hogy követnék;
Mint valamely véres hadra,
Fegyverkeztek könnyű vadra.”
(Arany János)

REGÉ A CSODASZARVASRÓL I.

Derék vadásszá serdült Ménrót két szép fia: Hunor és Magyar. Biztosan birkóztak meg a bozótok, sivatagok vadjaival, de mind szegényebb lett a vadászterület, mintha elmenekültek volna nyilaik, dárdáik elől a vadak. Elindultak hát új területek felé — Hunorral is, Magyarral is ötven-ötven vadász.

Bozót, pusztaság, erdő, fenyér, mocsaras táj váltakozott mellettük. A sivatagban oroszlán került útjukba, s mikor a hatalmas állat Hunor felé vetette magát roppant ugrásával — Magyar íjáról kipendült a nyil vessző.

Szívemre, testvér! Az életemet mentetted meg... Jó vadász vagy, Magyar!

Hunor!
Ménrót fia vagyok mint te.

Aztán a Bajkál-tenger felé vezetett útjuk. Víz, víz, merre csak látott a szem. Lepihentek, s mert a vadász — halásznak is ügyes, a csendes estében rostos sült finom hal lett a táplálékuk.

Egyik nap követte a másikat, s mind messzebb-messzebb kerültek Ménrót tanyájától. Már a visszatérés gondolata is felébredt bennük, amikor egy reggel...

Jertek, jertek! Ilyen csodálatos vadat még nem láttatok!

Ott van!

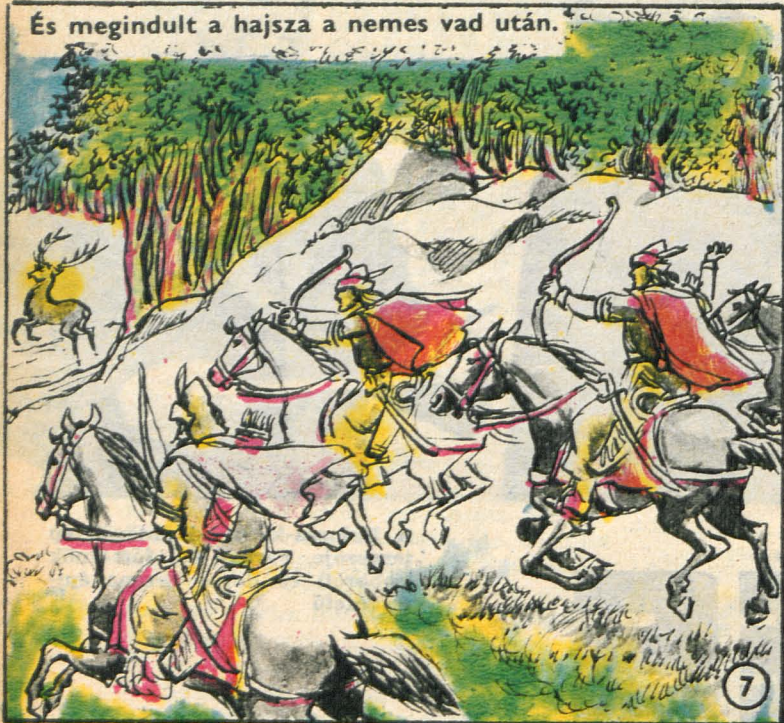
REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK
A MAGYAR NÉP
TÖRTÉNETÉBŐL

7

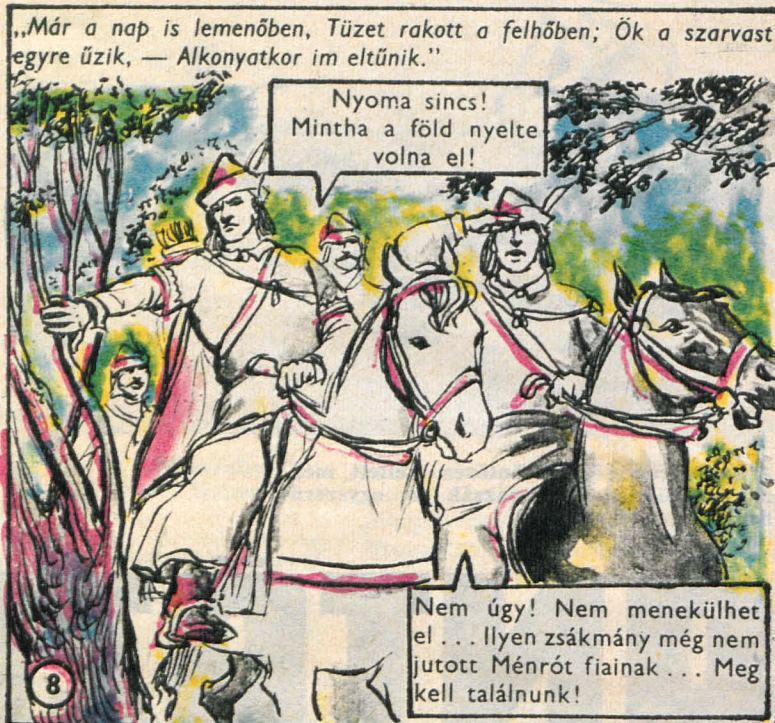
Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL
REGÉ A CSODASZARVASRÓL II.

És megindult a hajsza a nemes vad után.

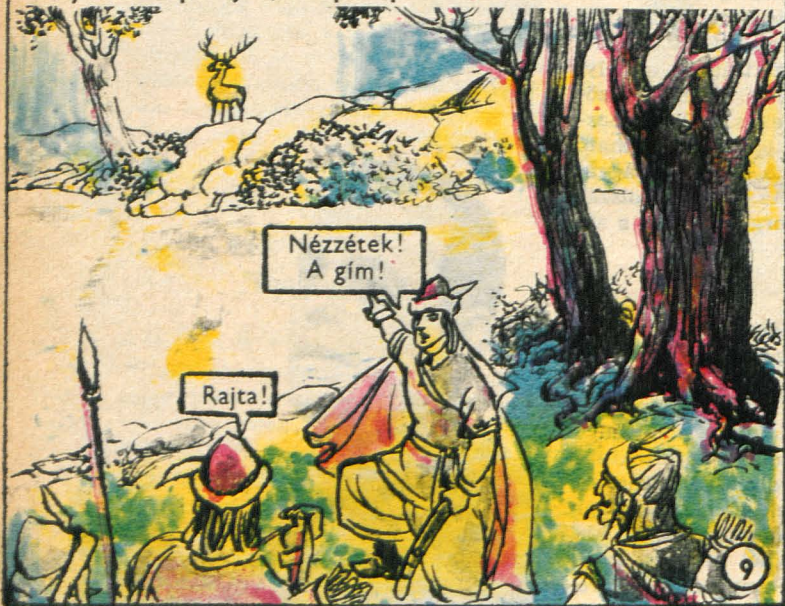
„Már a nap is lemenőben, Tüzet rakott a felhőben; Ők a szarvast egyre űzik, — Alkonyatkor im eltűnik.”

Nyoma sincs!
Mintha a föld nyelte volna el!

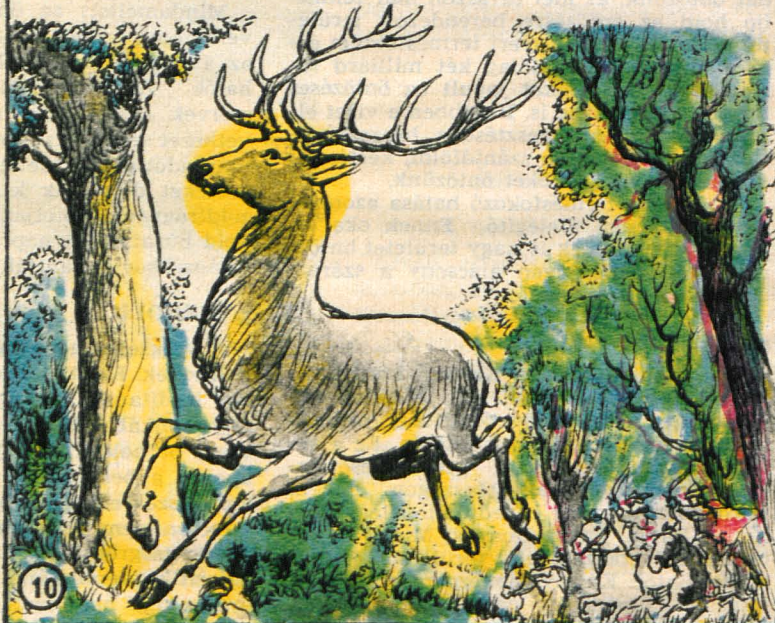

Nem úgy! Nem menekülhet el... Ilyen zsákmány még nem jutott Ménrót fiainak... Meg kell találnunk!

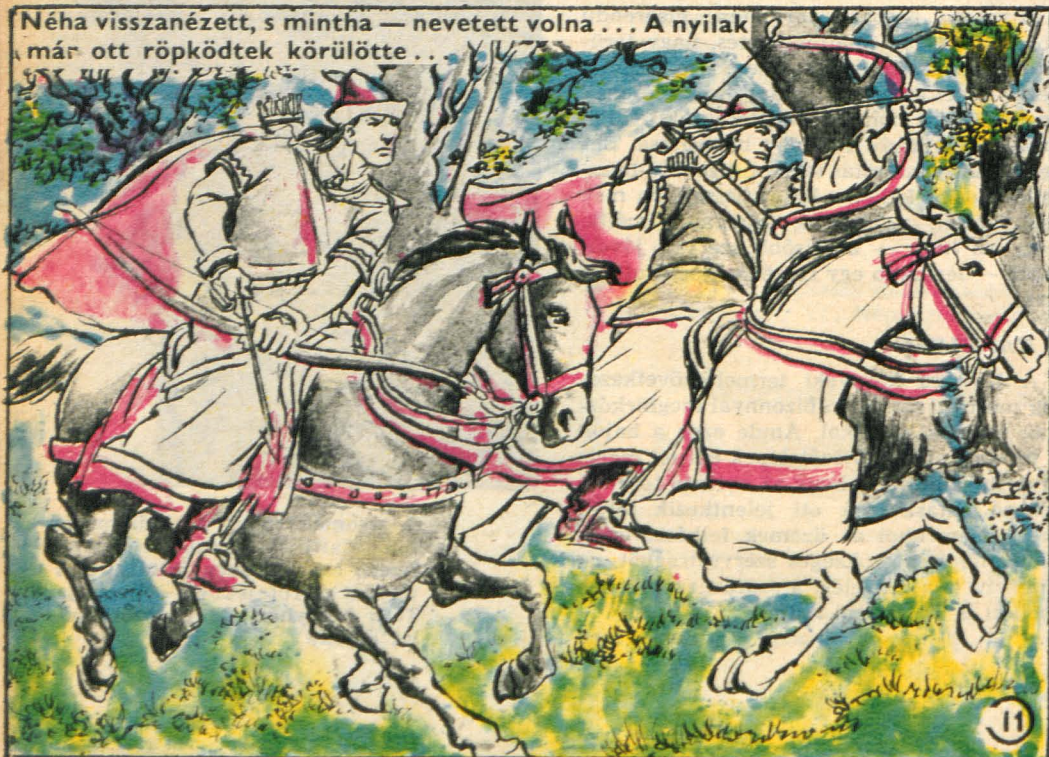
Am hiába volt minden keresés. Lenyugodott a nap, s a gímszarvasnak nem bukkantak nyomára. A Kur folyó mellett pihentek le, s itt ébresztette őket a nap sugara. És reggel, a folyó túlsó partján, ott pompázott a csodálatos szarvas...

És folyt tovább a hajsza. A gímszarvas kecsesen, könnyedén menekült. Agancsai néha fák ágaiba ütköztek, ekkor mintha muzsikáltak volna a lombok.

Néha visszanézett, s mintha — nevetett volna... A nyilak már ott röpködtek körülötte...

Máskor biztos az ijünk... Hány vadat terítettünk le már ilyen közelről... De ezt — ezt mintha nem fogná a nyílvesző!

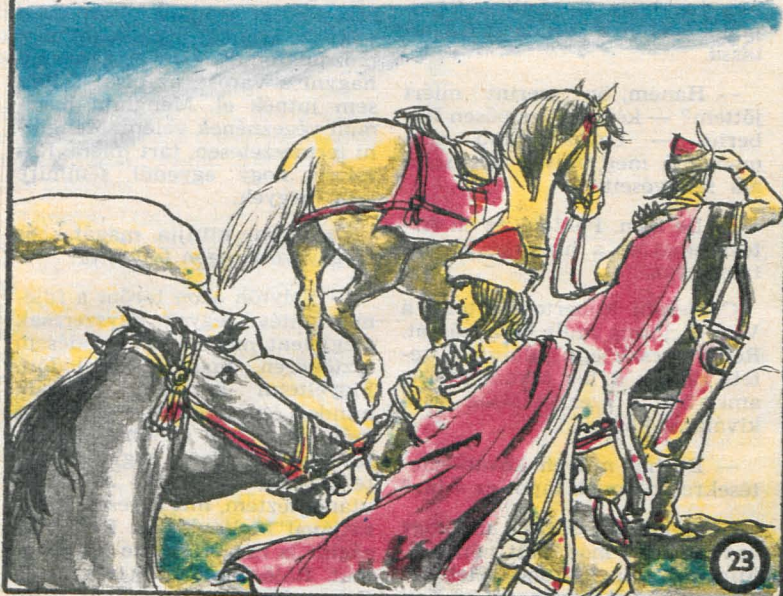

(FOLYTATJUK)

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

REGE A CSODASZARVASRÓL III.

S ki tudja már mióta folyt a csalóka vadászat. A csodálatos szarvas hol felbukkant, hol eltűnt. Mikor már legbiztosabbnak hitték a zsákmányt, megint csak nyoma veszett.

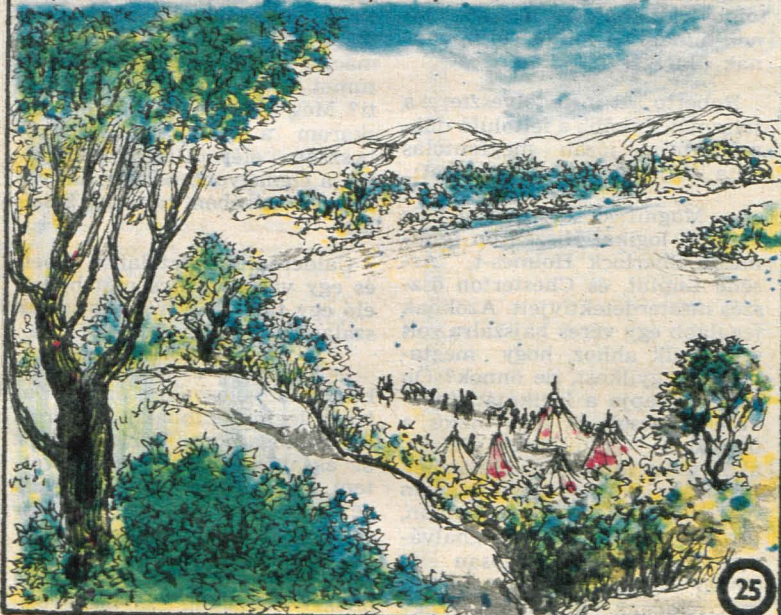
Nagyon messzire vetődtek már Ménrót népétől, s egyszer csak megszólal Magyar.

„Hej, ki tudja, merre van a hazánk utja? Kerek az ég mindenfelé. — Anyám, anyám meghalsz belé!”

„Itt maradunk! Tanyát verjünk, itthon vagyunk. Selyem a fű, édes a víz, Fa-oduból csöpög a méz.”

Megtelepedtek hát az új tájon, hol „kék folyam ad fényes halat, Vörhenyő vad izes falat, Feszés az ij, sebes a nyíl, Harckalandon zsákmány a dij.”

Csak a gím tűnt el nyomtalanul... Pedig „minden zugot megüldöznek, Minden bokrot átaldöfnek, Gyik, ha rezzen, fajt, ha rebben, De a gimvad nincs ezekben.”

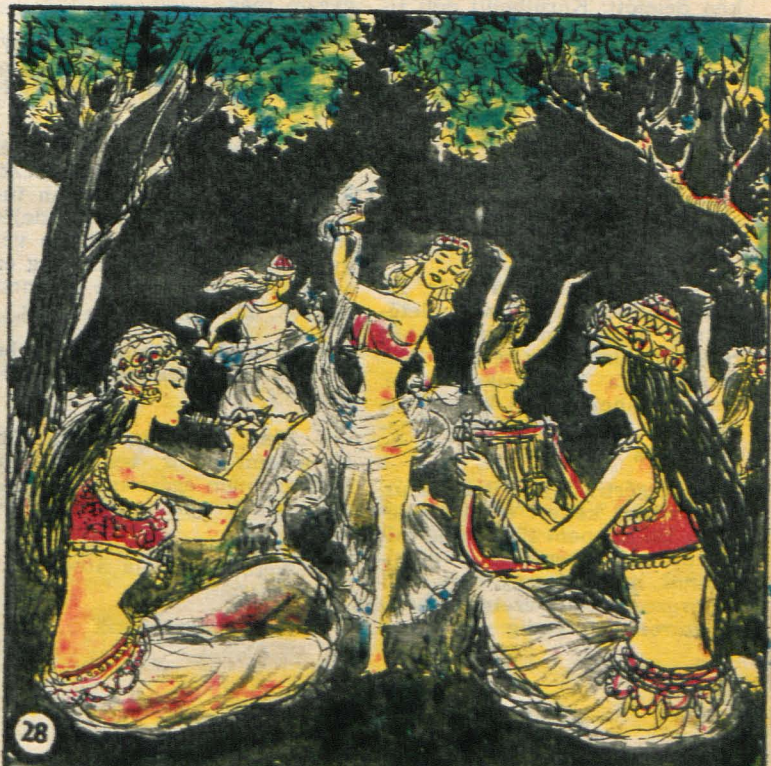

Az új tanyáról új kalandok felé mentek. Egyszer az éjszaka is rájuk ereszkedett, amikor szokatlan hangok hatoltak hozzájuk: sípszó, dob, meg csilingelő énekhang...

„Zene, síp, dob mély vadonban...”

„Mintha égből, mint álomban.”

„Nem égben van, s nem is álomban... Jertek, s nézzétek: tündérek toppantak a vadonba...”

(FOLYTATJUK)

REGÉ A CSODASZARVASRÓL IV. Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Figyelj, Abód... Látod a tisztás körül gyűrűként fonódó fákat? Szólj társaidnak, észrevétlenül kússzatok fel rájuk és amikor...

18

„Haj vitézek! Haj elébe! Ki-ki egyet az ölébe! Vigyük haza asszonyunkat, Fujja felszél a nyomunkat.”

19

Meglakolsz, vakmerő! Én és húgom Dul, meotiszi király lányai vagyunk...

Vezess hát atyádhoz, hogy szóljunk véle.

20

Nagy Dul király! Ménrót, a híres vadász fiai vagyunk: Hunor és Magyar. Asszonyunknak kérjük két lányodat... S minthogy éppen száz társnőjük van, nekünk meg ugyancsak száz vadászunk, hát itt is találja meg mindenki a párját...

Legyen, mint kéred! S a boldogság ragyogjon rátok!

21

„Dul leányi, a legszebbek, Hunor, Magyar nője lettek. S a leventék, éppen százan, Megosztottak mind a százon... Hunor ága hun fajt nemzett, Magyaré a magyar nemzet.”

(Arany János)

22

RUA KIRÁLY I.

A rege a csodaszarvasról szájról szájra szállt. Apa mesélte a fiának, nagypapa az unokájának. A csodaszarvast ugyan soha nem ejtették el, de az üldöző vadászok szép és gazdag tájra vetődtek, ahol tanyát vertek és boldogan éltek. Talán ebben volt a „csoda”-szarvas csodája...

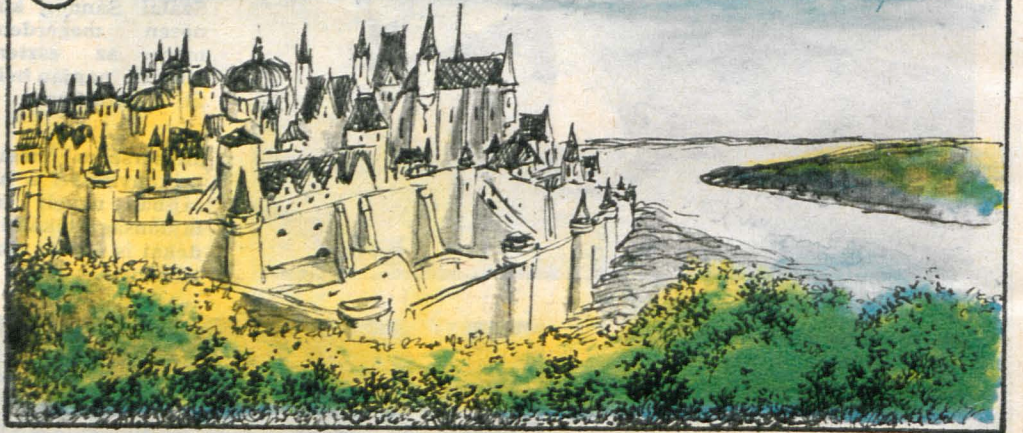

Úgy volt, hogy Hunor ősapánk nagyon messziről jött, s aztán itt telepedett meg... Egytestvére, Magyar meg túl a Meotiszon... Ott élnek most a magyarok, itt meg mi: hunok...

A hun erős nemzete fejlődött. Kiváló harcosai voltak, küldöttei pedig követségekben eljutottak messze országokba. Kalán, a jóesű, sok nyelvben járatos hun vezér Bizáncba indult, szép kísérettel és dúsan megrakodva ajándékokkal.

Hónapok hosszú útja után végre Bizánc tornyai alá érkeztek.

És Kalán már a császár elé járulhatott.

Dicső császár! A hun nép köszöntését hozom, s szerény ajándékait: medve- és párducbőröket, hermelinprémeket, s palotád hátsó udvarán tíz igazi hun lovat, amelyek nem viszik, hanem repítik az embert...

Légy vendégünk, s vidd el üdvözetünket népednek!

Kalán a császár egy kamarása kíséretében sokfelé megfordult. Látta a híres selyemszövő műhelyeket, egy napon aztán hatalmas dolgozó tömegben akadt meg figyelő szeme. A görnyedő emberekre korbácsoló őrök vigyáztak.

Ezek a rabszolgák! Ilyen a sorsa minden fogságba került pusztai fegyveresnek!

Nem minden pusztai népet lehet leigázni!

(FOLYTATJUK)

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

RUA KIRÁLY II.

Míg Kalán és követársai messze jártak, a hunok vezér-szállásán a megszokott élet folyt. Szinte mindennap vadásztak és Déva nemcsak bölcs vezére volt népének, hanem bátor vadász is. Mégis egy napon ...

A csalitban
valami mocorog ...

A gondolatnak csak egy töredékével repült ki később a nyílvessző, de ez a röpke idő eldöntötte Déva sorsát.

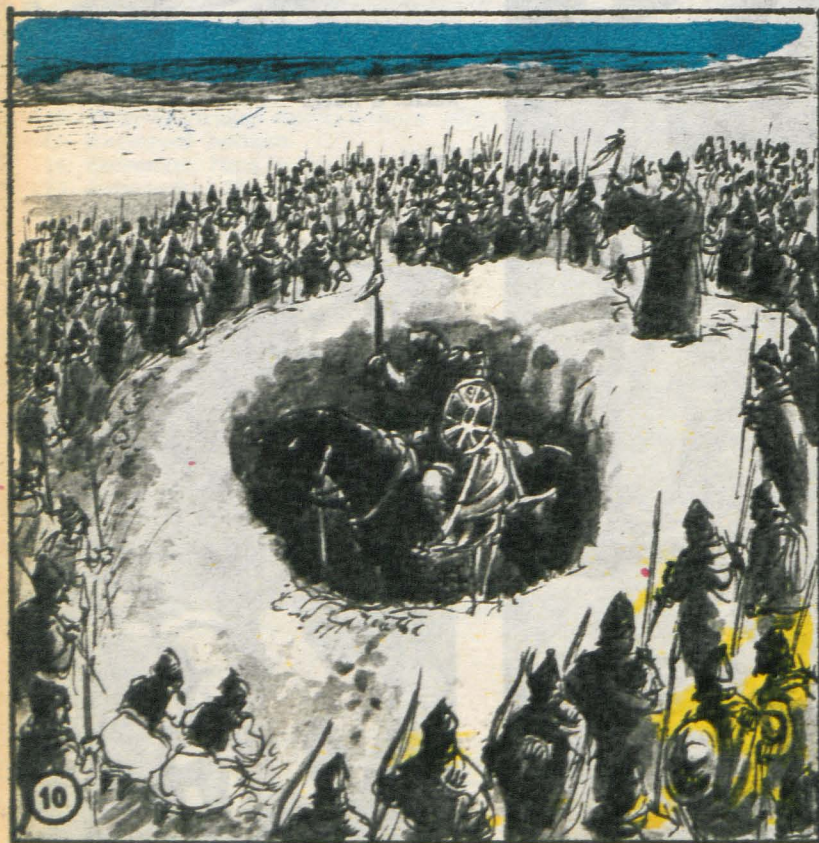

Érzem, felülök a csillagszekérre ...
Egy akaratom van: teljesítsétek!
Rua, legidősebb fiam legyen a hunok
új királya!

Mélykék éjszaka borult a pusztára, csak fenn az égen ragyogtak az apró fények: a csillagok ... A Meotisz partjáról elindultak a Don felé, ott helyezték örök nyugalomra Dévát.

A temetés másnapján pedig a főtáltos szavára megkezdődött Rua avatási szertartása.

(FOLYTATJUK)

REGÉLŐ SZÁZADOK

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

FEJEZETEK
A MAGYAR NÉP
TÖRTÉNETÉBŐL

12

RUA KIRÁLY III.

Valósággal megpezdült a hunok élete, amióta Rua lett a királyuk. Gyors gondolkodású, ám mégis mindig megfontoltan döntő vezér volt, aki minden tudását népe javára igyekezett fordítani.

12

Fürkészeink hozták a hírt, az avarok ellenünk törnek.

Hatalmas nép, sokszorosan többen vannak, mint mi!

13

A bölcsesség azt kívánja, hogy kitérjünk az útjából...

15

Megérkeztek messzi országokban járt küldötteik is: Kalán Bizáncból jött.

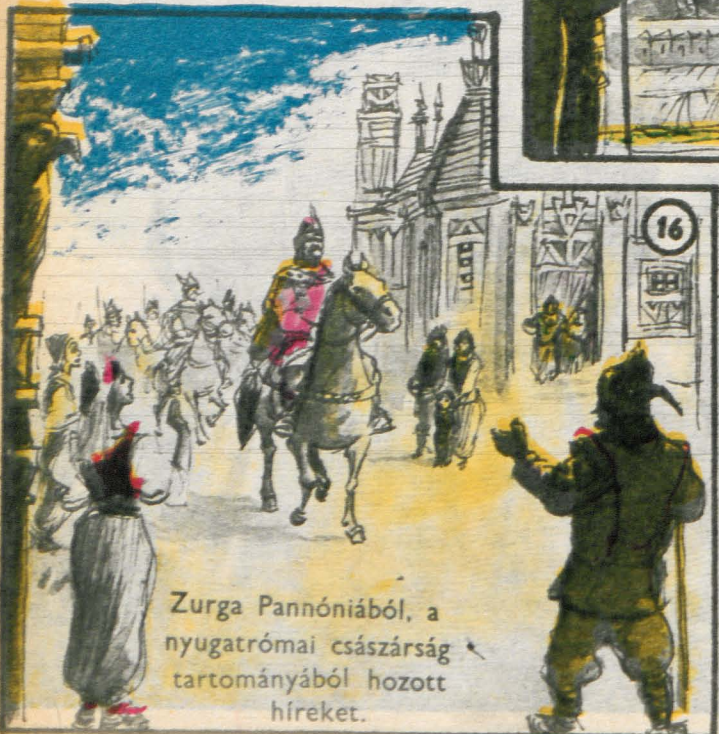
Bizánc szép és csillogó... De ők is azt a gondolatot forgatják fejükben, hogy a pusztai népeket igájukba hajtásák...

14

A hunok ősi harcmódora legyőzi a túlerőt!

16

Zurga Pannóniából, a nyugatrómai császárság tartományából hozott híreket.

17

A nyugatrómai birodalom olyan, mint egy befalazott ország... Az Ister, vagy másként Danubius folyam mentén bevehetetlen erőd-öv vonul, őrtornyokkal, sok harccossal!

Bizáncnak nem hódolunk be soha... S a nyugati rómaiak? Nincs az az erődvonul, amelyet ne lehetne szétporlasztani... És megtudják majd azt is, hogy a hunok nem ismerik a félelmet!

(FOLYTATJUK)

29

Rua király távoli terveket épített, s a hun harcosok szorgalmasan készültek a tervek valóra váltására. Mindennap sor került harci játékokra, s a száguldó lovasok között ott volt két deli ifjú is: Buda és Attila.

Egy napon Rua is megszemlélte a harci játékokat, s utána szót váltott Budával és Attilával.

30

Napok óta elnéztem már a lovasjátékokat... És szívem megtelt gyönyörűséggel, Buda és Attila, látva rátermettségüket, bátorságtokat... Méltó fiai vagytok a nagy Mundzuknak, másképpen Bendeguznak, ki csak rövid ideig lehetett a hunok fejedelme, mert korán felült a csillagszekérre! Ti akkor még pöttöm gyerekek voltatok, azért jött előbb Déva, majd én a fejedelmi sátorba... De rátok, Bendeguz fiaira, előbb-utóbb ez a tiszteltetés vár... Így készüljétek hát tovább is!

Mundzuk-Bendeguz fiainak mind nagyobb tekintélye lett a hun szálláson. Már a fontosabb tanácskozásokba is bevonták a két ifjút.

A rómaiaknak nagy harci múltjuk van, s kiváló fegyvereik... Csak akkor remélhetünk sikert, ha eltérő harcmodort vonultunk fel ellenük...

Mit Buda bátyám bölcsen mondott, osztom én is! Lovat megülni, nyilazni egy nép fiai sem tudnak úgy, mint a hunok... Élünk hát ezzel, ha eljön az ideje...

31

Aztán egy napon újabb fürkész érkezett távoli tájakról

Az avarok támadásra készülnek!

32

Hatalmas munka kezdődött... A hun szállás dényugatra vonult. A sátor tábor egy részét nem bontották le, s ügyes rejtékhelyeken a legjobb nyilazók maradtak hátra... S amikor megérkeztek az avarok, záporoztak a nyilvesszők, s a támadók sokáig nem mertek előretörni... Mire aztán rájöttek, hogy csak ámtás volt a sátorváros...

33

... a hátramaradt hunok már messze jártak szélvész paripáikon...

34

A hunok folytatták vándorlásukat.

Rua király messze nyúló terveket szövögetett, s most már gyakorta együtt volt Mundzuk-Bendegúz fiatal fiaival: Budával és Attilával.

Az avarok eszén túl-jártunk! Helyes volt, de az ellenség elől nem lehet békésebb tájakra vonulni, hanem...

Szembe nézünk vele!

Dombos vidékeken vezetett aztán útjuk, s egy tágas dombkötőben új népre találtak.

Kalán, Zurga! Rátok vár a feladat, hogy e népet kipuhatóljátok... Ti vagytok a hunok nyelve! Attila, menj te is velük!

Alánok vagyunk!

Vezess bennünket fejedelmetekhez!

Köszöntelek a hunok fejedelme, Rua király nevében. Seregünk erős, de szándékunk békés — álljatok oldalunkra, hiszen jóval kevesebben vagytok, s akkor meggyarapodottan folytathatjuk utunkat.

Attila szavát másnap Rua király és Nal alán fejedelem kézfogása erősítette meg. (FOLYTATJUK)

REGÉLŐ SZÁZADOK

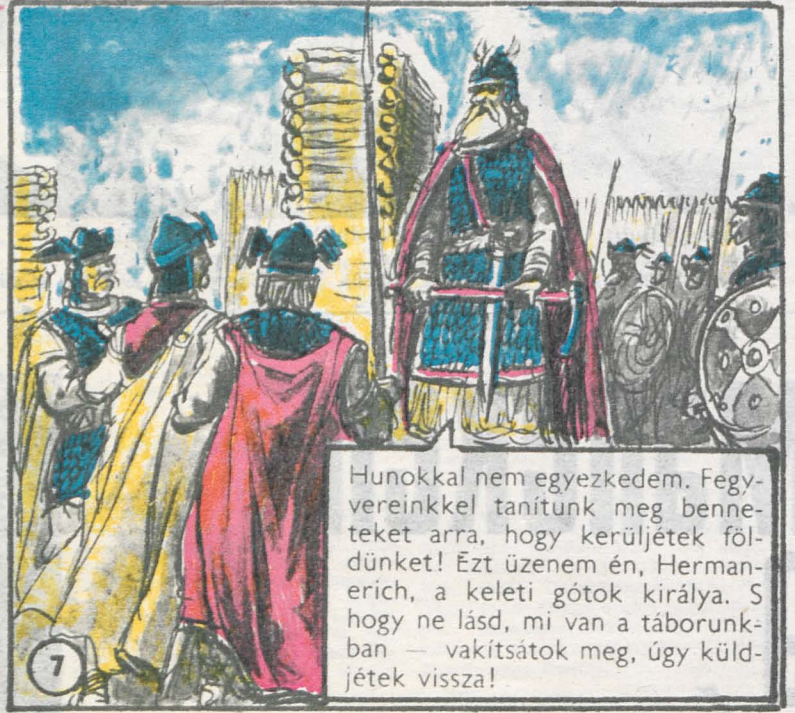
Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál
HARCOK TÜZÉBEN II.

15

Délnyugatra vonult a hunoknak most már az alánokkal megerősödött serege. Békésen vonultak át sok ország-részen, de a keleti gótok földjén a nyugodalmas vándorlás megszakadt.

Zurga, valts szot velük! Nem támadó szándékkal jöttünk, ezt kell megértetni!

Hunokkal nem egyezkedem. Fegyvereinkkel tanítunk meg benneteket arra, hogy kerüljétek földünket! Ezt üzenem én, Hermanerich, a keleti gótok királya. S hogy ne lásd, mi van a táborunkban — vakítsátok meg, úgy küldjétek vissza!

Ezt tették! Hermanerich király megismeri majd a hunok erejét. Jó szó helyett beszéljenek a fegyverek!

Másnap hajnaltól napestig folyt a keleti gótok és a hunok nagy csatája... A hunok, alánok bátran küzdöttek és Rua király mindig új és új erőket vetett a harcba.

Estére véget ért a harc... A keleti gótok behódoltak és Hermanerich király reményvesztetten kardjába dőlt.

A hunok pedig az alánok után most a meghódított keleti gótokkal mentek tovább új kalandok, új harcok felé.

Következő történetünk: KETTEN A FEJEDELMI SÁTORBAN

Évek múltak, s a hunok serege ment, ment... egyre meszebbre Hunor egykori földjéitől. Ahol ellenállásra találtak, leküzdötték, s meghódított népekkel szaporodott a számuk harcosokban is, rabszolgákban is. Már a nyugati római birodalom táján jártak, az alsó Duna mentén, amelyet Isternek neveztek, s itt új csata zúdult a hunokra... Ebben az ütközetben került fogságukba a rómaiak oldalán harcolt berni Detre szász király.

Miért hívnak téged vashomlokú Detrének?

Mert egy csatában nyílvesző túródtott a homlokomba. Kihúzni nem tudták, összeszedtem hát minden erőmet és letörtem... A vas vége azonban ma is a fejemben van, talán ettől gondolkozom olyan világosan... Tartsatok udvarotokban, s hasznos tanácsokkal szolgálok...

Maradhatsz Detre és szabadon mozoghatsz...

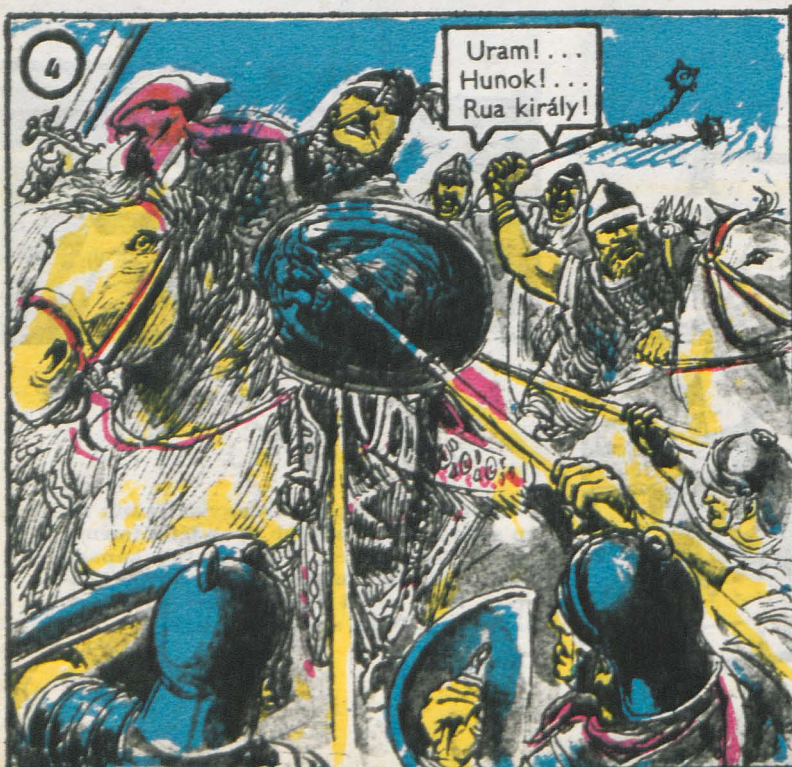

Attila, véleményed?

E kavicsok a római őrtornyokat jelzik... Mindenféle sáncok is emelkednek, árkok mélyülnek és tuskás sövények védik a római határt... Kettőre kell törekednünk! Először kicsalni a rómaiakat a sáncok védelméből, másodszor: valamiképpen kifürkészni a rómaiak védelmi rendszerét!

És Attila haditerve szerint indult meg a támadás. Négy kis hun csapat nyugtalanította a rómaiak védelmi láncát. Égő nyílveszőket repítettek az őrtornyokra, s egy napon kitört a rómaiak serege. És ekkor, mintha a földből nőtt volna ki, előrezúdul a hunok főerege is, Rua király vezetésével.

Uram!... Hunok!... Rua király!

A rómaiak visszavonultak, de a hunok nem örültek a győzelemnek, meghalt Rua, a bölcs király. Magas ravatalon pihent holtteste. Fátyolba burkolt asszonyok voltak az egyik oldalán; Rua feleségei és családjának nőtagjai, a másik oldalán — Buda és Attila... S aztán Torda, az ősz táltos lépett a ravatalhoz, hogy ősi szokás szerint lánggra lobbantsa.

Rua, nagy király búcsúszunk tőled... Légy porrá és hamuvá és szállj fel őseidhez... Mi, hunok mindig azon igyekszünk, hogy méltók legyünk hozzád...

KETTEN A FEJEDEMI SÁTORBAN II.

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

6
Itt vagytok mind, kiket illet a jelenlét?... Bulcsu, Szömöre, Csepel, Kondor, Tur... S a vashomlokú Detre is?... Tanácskoznunk kell az új királyról, ki átveszi Rua örökét...

Áldás Buda!
Áldás Attila!

Áldás Buda!
Áldás Attila!

8
A két királynak most vérrel kell szerződnie, hogy a két akarat, két elhatározás egy erőbe egyesüljön. Lobbantatók lángra a tálon a tüzet... E kupába pedig véretek serkenjen!

Rua király örököse én vagyok: Buda! De hatalmamát megosztani kívánom Attila öcsémmel, ki már Rua életében nagy harcratermettségről és vezéri képességekről tett bizonyosságot... Halljátok hát elhatározásom: a jövőben két királya lesz a hunoknak. „Légy te öcsém a kard, én leszek a pálcá!” És mondhatom azt is: „Nem csökken azáltal hunok birodalma, Hogy kétfelé oszlik tetején hatalma; Még terebélyesebb a fa, ha kétágú, Noha egy sudar tán nagyobb magassága.”

7

Buda bátyám, köszönet szavaidért. Együtt munkálkodunk majd, hogy Hunország minél dicsőbb legyen!

Fogadom, hogy Attila öcsémmel egyetértésben hun népem javáért fáradozom!

Fogadom, hogy Buda bátyámmal egyetértésben hun népem javáért fáradozom...

9
Most igyatok egy kortyot egygé keveredett véretekéből, s mi megmarad...

... azt izzó parázsra loccsantom!

Torda megrendülten nézte a parászról felcsapó vészharagos lángokat. Tudós táltos volt: tudta, ha fehéren lobban a láng, békességet jelent, ha izzó vörösén — vizályt...

Pergett az idő, s mit a hősi harcban halt Rua király tervezett, a hunok két ifjú királya folytatta. A nagy Danuvius két oldalán a két ellenfél. Jobboldalt, Pannóniában a rómaiak védelmi rendszere húzódtott, mögöttük kőházak, a római urak otthonai, s közülük is kiemelkedett Macrinus helytartó fehér palotája. A Danuvius másik oldalán ezer és ezer cserge sátor: a hun tábor.

1

Attila mindennap bejárta a sátorvárost, s különösen sokat időzött a kovácsoknál és a fegyverkészítőknél.

Látom, mives, Szépen szaporodnak a fegyverek... Csak szorgalmasan tovább!

Megörvendeztetjük ezekkel a rómaiakat, király!

2

Macrinus helytartó palotájának teraszáról messze nyílt a kilátás. Ide látszott a hun tábor is.

3

Veszedelemesen gyülekeznek a kutyafejűek!

Semmi félelem, Petroniusom! A római erődtmény erős és betörnek falain a hunok koponyája!

Attila útja tovább vezetett. Olyan sátorba tért be, amelynek bejárata felett két keresztbe vetett rúd jelezte, hogy itt sátorműves lakik: Csapa, aki valóban mestere a sátorépítésnek, fiával, Gyalókkal.

4

Gyalók, Csapa fia, hozzád jöttem... Ám most nem sátorépítéshez kérem ügyeséged. Mert bátor vagy te, mint harcos és éber, mintha száz szemed lenne, ha feladatod, hogy kifürkéssz valamit... Ma este keress fel szállásomon.

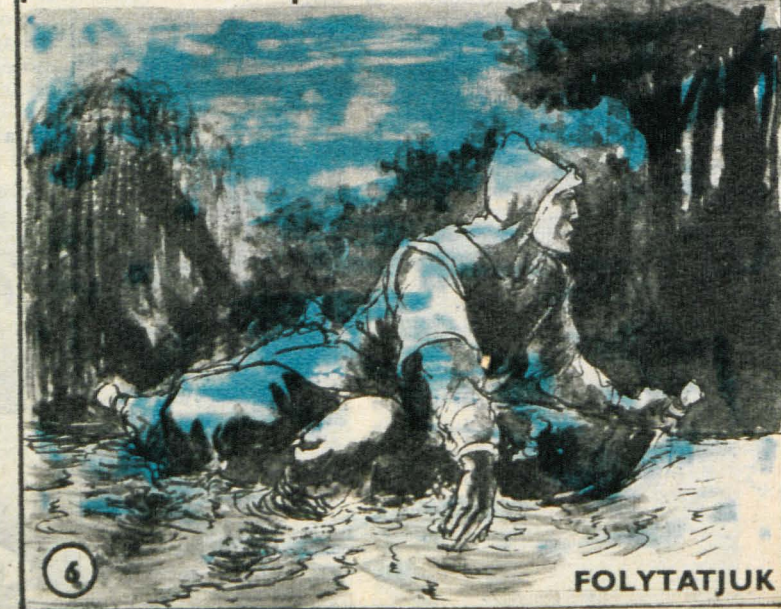
Megtisztelsz, uram!

Engem is, Attila, hogy úgy bízol fiamban.

5

Leszállt az este, s a Danuvius sötét habjaiban felfújt tömlőbe kapaszkodva, újtára indult Gyalók a hun partról — a római partra...

6

És akkor, Zinga, te szép szerelmem, azt mondta Attila király: „Négy embert küldtem már a római táborba és mind a négynek nyoma veszett. A vállalkozás tehát veszélyes. Benned bízom Gyalók, vállalod? S azt mondtam erre: »Vállalom, Attila király!»

Menj hát utadra, szerelmem, Gyalók... És ha nem térnél vissza, utánad megyek... Hun lány vagyok!

FOLYTATJUK

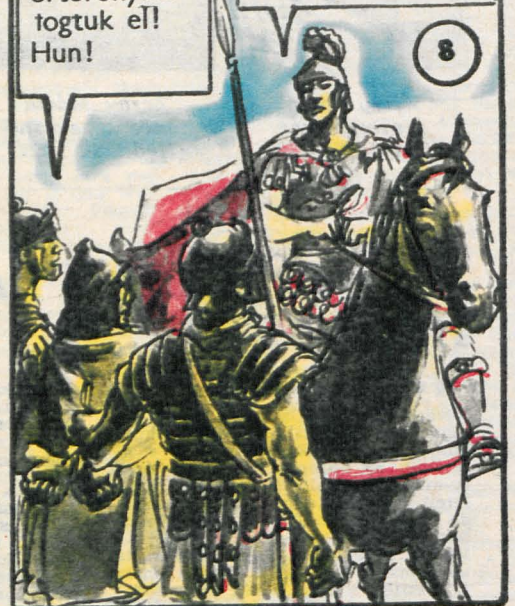
Míg a hunok készülődtek, a rómaiak sem tétlenkedtek. Macrinus helytartó parancsára mindennap megtartották harci gyakorlataikat Gemilius centurio vezetésével.

7

Centurio! Ezt az embert az egyik őrtoronynál togtuk el! Hun!

Már az ötödik, rövid idő óta. Macrinus helytartó elé vigyék!

8

Mint hogy nem beszélsz sem megbízóidról, sem megbízatásodról — követed előtted elfogott társaidat... Keresztfára veled!

9

A legügyesebb embert küldtem át s hétszer áldozott, s kelt a nap és nincs hír róla. Ha Gyalók se jön vissza, — támadunk!

10

Attila öcsém, okosan vess számat erőnkkel. Úgy tudjuk, a római helyőrség nem kapott erősítést.

Engedelmed, nagyúr, fiamról még mindig semmi hír.

Ha Gyalóknak baja esik, szétzúzom a rómaiak városát...

11

Attila király! Én ma útra kelek Gyalók után! S ha három napnyugtával nem térek vissza, cselekedjete!

12

Amikor leszállt az est Macrinus pannóniai helytartó fehér palotájában minden este víg lakomát ültek.

13

Olyan szép az a Pannónia, s a kutyafejű hunok innen akarnak elűzni bennünket ...

Csak akarnak, derék Petronius! De a hun nyilak visszapattannak a római falakról!

14

Nagyon fáradt vagyok, katoná Sopianaeból jövök, már hetek óta taposom az utat és Aquincumba igyekszem. Boldog lennék, ha megengednéd, hogy megpihenjek!

Csinos vagy! Megpihenhetsz!

15

Olyan furcsa az öltözéked!

Sopianae vidékén ilyet viselnek a lányok!

16

Felviszlek Macrinus helytartóhoz... Ő kedveli a szép lányokat!

17

Ez a lány tényleg szép! Más, mint az etiópok, forróbb, mint a görögök, nem hasonlít a nubiaiakra és karcsú, amelyet a germánok közt nem találni

Már arra gondoltam, hogy — hun! Hogy most nővel kísérleteznek, de annak is az lenne a sorsa, mint legutóbb az ötödiknek, annak a... Gyalóknak!

Zingát vad elke-seredés töltötte el.

18

Nézzétek, a fúria! Csonttűjével akart leszúrni. Erre csak hun lány képes... Keresztfára vele!

A római birodalomra nehéz napok következtek. A keleti tartományt a hunok fenyegették, s a nyugati tartományokban is megdőnteni készültek a római uralmat. És ekkor fogamzott meg az elhatározás, hogy a római légiók vonuljanak ki Pannóniából. Adják fel ezt a területet, hogy a nyugati provinciákat megmentésük. A polgári lakosság is nyugatabbra költözött, s mikor a hunok tömérdek tömlője benépesítette a Danuviust, a folyam vize is alig látszott tőlük. A túlsó parton alig találtak ellenállásra: Pannónia komolyabb harc nélkül hullott az ölkébe.

A hunok berendezkedtek az új területen. Buda király Budaszálláson, Attila távolabb ütötte fel székhelyét. Egy ember akadt, aki otthon volt mindkét helyen: vashomlokú Detre.

Gyöngyvér királyasszony! Buda király! Sok jó tanáccsal szolgáltam már, hadd mondjam most: vigyázz Attilára! Fialat, szenvedélyes, fékezni kell a hevesességét!

Igy van Buda! Soha ne feledd: te vagy az első király!

Értem Detre, s köszönöm jó tanácsodat!

Igy! Buda király fejében már elültettem a magot... Most Attila következik!

Buda féltékeny rád, a népszerűségedre, arra, hogy a hunok téged tekintenek igazi királynak!

E szátyárkodást hagyd, Detre! Én Buda bátyámat tisztetem, s tudom, a hun nép addig erős, míg nem üti fel fejét a belviszály!

Egy napon követség érkezett Rómából Buda udvarába. A követség egyik tagja: Sergiolus módot talált arra, hogy szót váltson vashomlokú Detrével.

Rómából üzenik: ne feledd feladatod a hunok táborában...

Minden jól halad! Mondd meg: a hunok harcban legyőzhetetlenek, de belviszály meggyengíti majd hatalmukat... És vashomlokú Detre résen van! S ha sikerül: jutalmam legyen, hogy visszakapom száz koronámat!..

HADISTEN KARDJA I.

(Arany János: Buda halála című regénye nyomán)

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS

Rajz: KORCSMÁROS PÁL

Azt álmodtam, hogy egy ősz ember, tiszta, fehér fényben derekam hajlását nagy karddal övezte... Aztán felébredtem, s nem volt a kard sehol!

„Örvendj! Az egen is vidám jelek usznak: Te vagy, te vagy a hős, fia Bendeguznak! Nem tudom a kard hol? s hogy? — de tiéd léssen, Mielőtt e szent év elfogyna egészen.”

1

Másnap reggel Cserge, a fiatal pásztor, arra lett figyelmes, hogy egyik üdője sántít. Széles lépuleve leket tapasztott az üdő véres lábára, azután keresésére indult: mi okozhatta a bajt? S nem messze, meglátott valamit.

Egy kard!

2

A pásztor megbűvölten állt a kard előtt, az arra lovagló Bulcsu vezér hangja rezzentette fel.

Mi az, legény?

A kard... a kard... Hegye kiállt a földből, s megsebezte egyik üdőmet... Most már csaknem markolatig látszik!

3

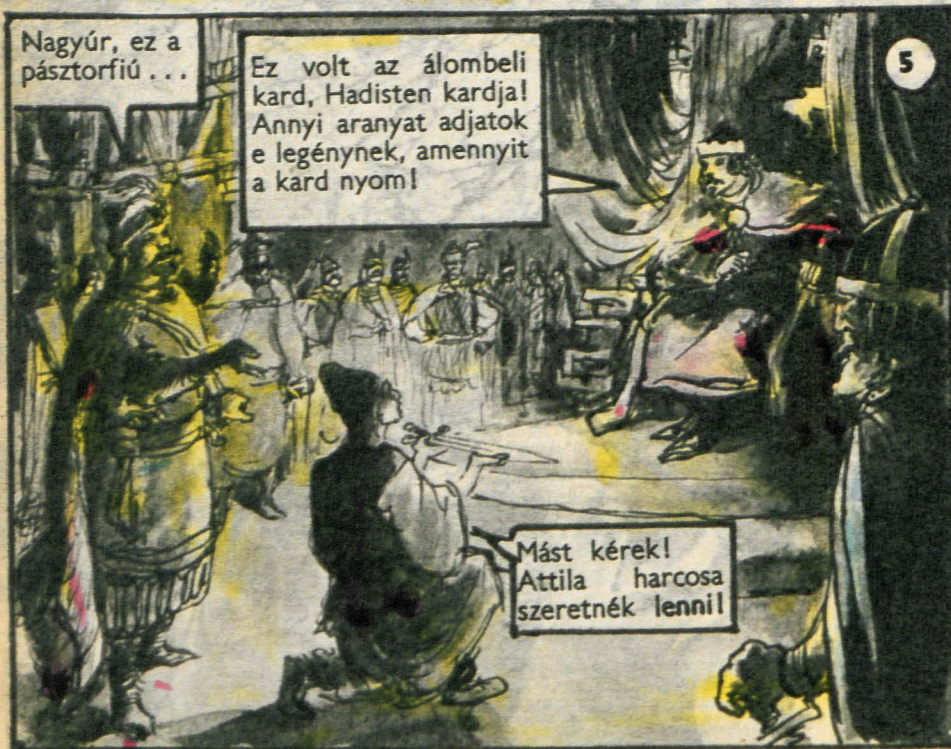
Kihúszom a kardot, s visszük Attila királyhoz!

4

Nagyúr, ez a pásztorfiú...

Ez volt az álombeli kard, Hadisten kardjal! Annyi aranyat adjatok e legénynek, amennyit a kard nyom!

Mást kérek! Attila harcosa szeretnék lenni!

5

„Csillag esik, föld reng: jött éve csuddnak! Ihol én, ihol én pörölyje világnak! Sarkam alá én a nemzeteket hajtom: Nincs a kerek földnek ura kívül rajtam!”

6

HADISTEN KARDJA II.

(Arany János: Buda halála című hun regénye nyomán)

Szöveg Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Imént jött meg Detre királyöcséd szállásáról... Azt mondja, olyan, mint a felvert erdő... Valami suhanc megtalálta Hadisten kardját, s Attilával most nem lehet bírni. Meddig tűröd még, Buda?

Bizony, Buda király méltatlanra pazaroltad jószágod, mikor királyságod megosztottad öcséddel... Attila hadat gyűjt, ki tudja, mi céllal? S Hadisten kardjával a világ meghódítására készül...

„Nem lesz Buda többé, az Égre! neveltség... Induljon öcsémhez e nyomba' követség...” Hívjátok Szömörét!

Követségbe megy Kadarccsal Attila öcsémhez, s megmondod: „izenő szavammal: Indulni ne merjen szép ifjú hadammal, Külön, amit végzett, az előttem semmi: Máskép — amit adtam, vissza tudom venni!”

Nehéz követség ez, Kadarcs! Ki tudja, mi lesz a vége!

Meg kell tennünk, hiszen Buda az első király!

Ezt?... Ezt merészelte nekem üzeni?

Monda még mást is! Halld csak: „... hadi népem' mind' haza szélessze, Derekára Isten kardját se övezze: Máskép a kötött szert szálára kibontom, Vérral adott esküm visszafelé mondom.”

S mindezt nem is üzené, parancsola Buda király!

Vigyétek hát szómat! Csak bontsa fel a szerződést, ki törődik vele.

„Ő a hibás, nem mi, Buda királlyal nincs közöm ezután semmi. Én majd leszek otthon ura jó hadamnak: Buda is parancsol, ha kinek tud, annak...”

Az üzenetet te viszed Kadarcs, s megmondod, azt is, ne varjon vissza, Buda király. Nekem mától kezdve Attila a királyom, az ő harcosa vagyok!

ATTILA HADBAN I.

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Szömöre ottmaradt Attila táborában, Kadarcs pedig megvitte a választ Buda királynak. Ezzel mély szakadék keletkezett a két testvérkirály között. Attila felkészült új hadjáratára: a kelet-római birodalom ellen indult, de erős sereget hagyott hátra is, készen minden meglepetésre.

Szömöre! Örülök, hogy ilyen ilyen derék harcos került mellém... Míg távol vagyok, az itthoni seregnek te vagy a vezére... S ne felejts el mindenről tudatni!

Meglesz, nagyúr!

1

Detre kétlakiságához híven pontos értesülésekkel szolgált Budának.

Buda király, most kell cselekedni, míg Attila messze jár hadával! Kövesd a rómaiak példáját és sátoztábor helyett építtess erős várat, mi védelmeződ lesz majd!

Megfogadom, Detre!

2

És a rabszolgák ezreivel megindult a serény munka: Buda kövárának építése.

3

Buda várat épített!

4

Attila akármilyen távolságra volt is, mindenről értesült. Szálláshelye és tábora között emberlánc tartotta a kapcsolatot. Egyik annyira volt a másiktól, amennyire az emberi hang eljut és adták tovább a kiáltást egyik a másíknak. Ez volt a kiáltólánc.

Buda várat épített!

5

Buda várat épített!

Csak építsen! Kőből... sziklából... vasból... bármiből... A római erődítmények is szétporladtak előttem!

Erős iesz! Megdönthetetlen!

De ez még nem minden! Még valamit meg kell szerezned hatalmad erősítésére...

Hadisten kardját, mit Attila sátozpalotájában őriznek!

6

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK
A MAGYAR NÉP
TÖRTÉNETÉBŐL **25**

ATTILA HADBAN II.

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

FOLYTATIUK

A SZIKÁNCSI SOLIDUSOK

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Attila ezzel befejezte a hadjáratot és kiadta a parancsot a hazaindulásra.

1
Követ urak! Elfogadom a császár ajánlatát, s nem folytatom az előnyomulást... Ennek ára, hogy a bizánci udvar évenként két részletben 350 font arany váltásdíjat fizet, ami 25 000 solidusnak felel meg. Elfogadják a követ urak?

Elfogadjuk!

Bizáncban nem tétováztak, hanem igyekeztek Attila feltételeit mielőbb teljesíteni, s útnak indították a váltásdíj első részletét, az arany solidusokat. Már hun területen jártak, amikor kóbor szarmatacsapatot vettek észre.

A váltásdíjat rejtették el, hogy ne találjanak nálunk semmit. Később majd visszajövünk érte...

2
Így került a földre a sok bizánci solidus, II. Theodosius és III. Valentianus császár képeinek veretével, és...

3
„Itt volt a fészek — mutatja Józó Erzsébet — ahonnan az aranyak előkerültek.”

... másfélezer esztendő múltán, 1963 őszén Hódmezővásárhely határában pulykával volt künn a szikáncsi réten egy parasztasszony: Józó Erzsébet. Míg a pulykák kapirgáltak, botjával a földre túrt... Hát egyszer csak aranypénz bukkant elő, majd több is, egész halom, összesen 1390 — Attilának szánt — bizánci solidus.

4

Később elektronikus eszközökkel folytatták a kutatást a bizánci aranyak után, s még további 52 darab, összesen tehát 1442 solidus került elő a föld mélyéből. Hat kilónyi arany! Párját ritkító régészeti lelet!

A becsületes megtaláló, a talált aranyakat a Nemzeti Múzeumnak beszolgáltató Józó Erzsébet megkapta megérdemelt jutalmát: a Művelődésügyi Minisztérium nevében 70 000 forintot nyújtottak át neki.

5

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK
A MAGYAR NÉP
TÖRTÉNETÉBŐL 27

BUDA HALÁLA I.

(Arany János Buda halála című hun regéje nyomán)

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Attila szava messze csengett, s egyszer csak megcsikordult a vár kapuja. Lassan-lassan kinyílt a hunok fiatalabb királya előtt...

(Folytatjuk)

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR
NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

BUDA HALÁLA II.

(Arany János Buda halála című hun regéje nyomán)

28

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

„Hunurak, mit néztek! ez csak az én tettem, Megvan! Szigorun, de igazán büntettem. Ezután bő ajtó nyílik kegyelemre: Nem vetem a multat senkinek én szemre.”

Láttatok, Hadisten kardja mit ért Buda király kezében... Csak hideg vas volt... Nem a kard a fontos, hanem a kéz, ami tartja! Előre hunok, új csatákra, új dicsőségre!

Következő történetünk: A CATALAUNUMI CSATA

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

A CATALAUNUMI CSATA I.

29

Szöveg Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

Attilának két felesége volt. Elsőnek Rikát, a hun leányt tette meg főasszonyává, aztán Krimhilda, a sebezhetetlennek vélt és mégis harcban elpusztult Siegfried özvegye lett a felesége. És szépen felserdültek fiai: Aladár, Csaba... Aztán elárvult Attila sátorpalotája: Rika meghalt, Krimhilda visszatért a Rajna mellé. Ekkor kapta a hírt követőtől, a görög Onegeziosztól.

Királyom, trónusod fényét Valentinianus római császár szépséges hűgával kellene emelni, aki úgy él császár-bátyja mellett, mint rabmadár az aranylitzkában.

Menj hát Ravennába, Onegeziosz, s vidd üzenetemet: Honoriát hitvesemmé kívánom tenni, küldjék hát Hunniába.

Halld hát tőlem, Aetius fővezértől Attila kérésére a császár választát: „Ne ártsa magát Attila a rómaiak dolgába, szép lány adójával nem fizetünk, Honoriát Attila díszéül nem adjuk! És ha birodalmunkra tör, a hunok megismerkednek majd a római sas éles karmaival.”

Aetius mondta ezt, aki ifjú korában a hunok vendégszeretetét élvezte? Nos, Onegeziosz, meglátjuk majd mi élesebb: hunok kardja, vagy a római sas karma...

4 És Attila hatalmas hada elindult messzi nyugatra...

Már nagy út és sok idő volt mögöttük, távol jártak, amikor egy remete bukkant útjukba. Attila elé vezették.

Azzal hivalkodik, hogy a jövőbe lát. Ide hoztuk, mondja el látomását.

Nagy király, óva intelek, hogy harcba bocsátkozz, mert százszor ezer harcosod sírja lesz a catalaunumi mező... És itt leli halálát egy nagy király is.

Szavaid nem rettenenek meg! Szemben gyülekezik már Aetius római fővezér serege. — megütközünk!

Feleleted bölcs volt, Attila király. Nem rettenünk meg a római sástól!

Csak azon tűnődöm: ki lesz az a nagy király, ki halálát leli a catalaunumi síkon?...

(FOLYTATJUK)

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

A CATALAUNUMI CSATA II.

30.

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

A catalaunumi síkon szemben állt egymással a két sereg: Attila hada és Aetius vezérletével a római légiók sokasága. A rómaiak mellett herulok, longobárdok, frankok és vízi gótok; a hunok sorait pedig a meghódított népek közül a keleti gótok és gepidák erősítették. Hajnalban megszólaltak a bődobok és Attila serege támadásra indult. Pirkadattól napestig tartott az elkeseredett harc, mindkét oldalon hulltak a harcosok és beteljesedett a remete jóslata is: egy nagy király, Teodorik, a vízi gótok fejedelme nyílveszéstől találva lezuhant lováról... Mikor leszállt az est, akkor húzódtak vissza a hadak.

7

Másnap reggel Attila egy dombtetőről messze tekintett, s a római hadnak nyomát se találta. Az éj leple alatt elvonultak. Csak halottak, sebesültek, szétroncsolt hadiszerek hevertek a hatalmas síkon. És Attila ekkor vezéréihez fordult.

Aetius elvonult, elvonulunk mi is. Kár lenne újabb áldozatokat hozni... A nagy csatának nincs sem győztese, sem legyőzöttje!

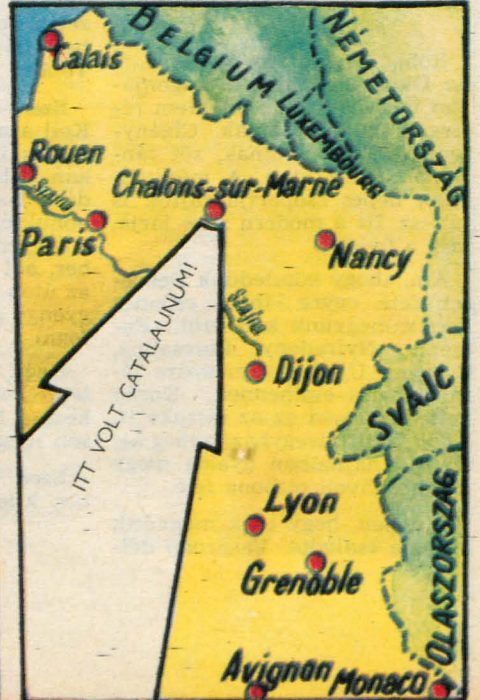
8

Tanár úr kérem! Tanultunk és sokat olvastunk Attila nagy csatáiról, de a térképen sehol sem találok meg Catalaunumot!

Galliában, a mai Franciaországban volt, Párizstól keletre, a Marne folyó mellett, ahol ma Chalons-sur-Marne városa áll.

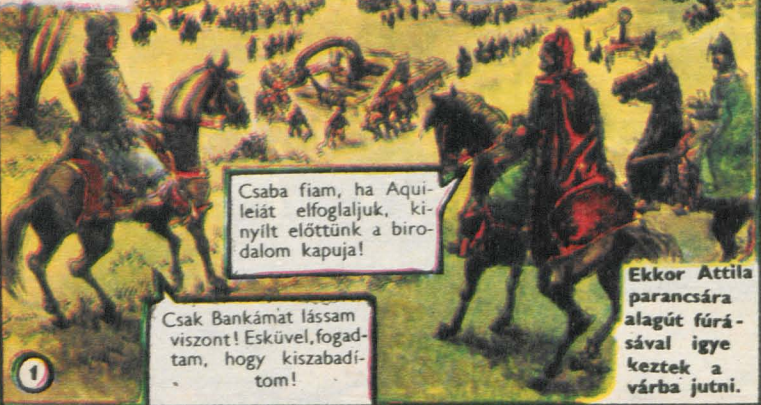
9

Attila a catalaunumi csata után a nyugat-római birodalom más területein hadakozott. Erre a hadjáratra elkísérte már kisebbik fia, Csaba is, akinek Bankát, az illír fejedelem lányát szánták feleségül. A szép Bankát azonban elrabolták és Aquileia várában tartották foglyul. Ezért vonult Attila serege Aquileia alá, amelynek elfoglalását azonban az is sürgette, hogy fontos hadiút középpontjában, a Natissa folyó partján emelkedett.

Aquileia azonban megvíthatatlan sásfészeknek bizonyult. Az íjászok nyilai visszapattantak a sziklafalakról, ekkor kőhajító gépekkel kísérleteztek az ostromlók.

A repített kövek se tettek kárt a gránitfalakban. Aquileia hetek, hónapok óta állta az ostromot.

Csaba fiam, ha Aquileiát elfoglaljuk, ki nyílt előttünk a birodalom kapuja!

Csak Bankámát lássam viszont! Esküvel, fogadtam, hogy kiszabadítom!

Ekkor Attila parancsára alagút fúrásával igyekeztek a várba jutni.

A Natissa folyó medre alatt dolgoztak, de a földkéreg leszakadt és...

Az alagútúrás kudarca után nyilvesszőkre kötözött tüzes röppentyűk szálltak a várba — hiába.

Attila király, kár itt vesztegelnünk, inkább kerülőt teszünk!

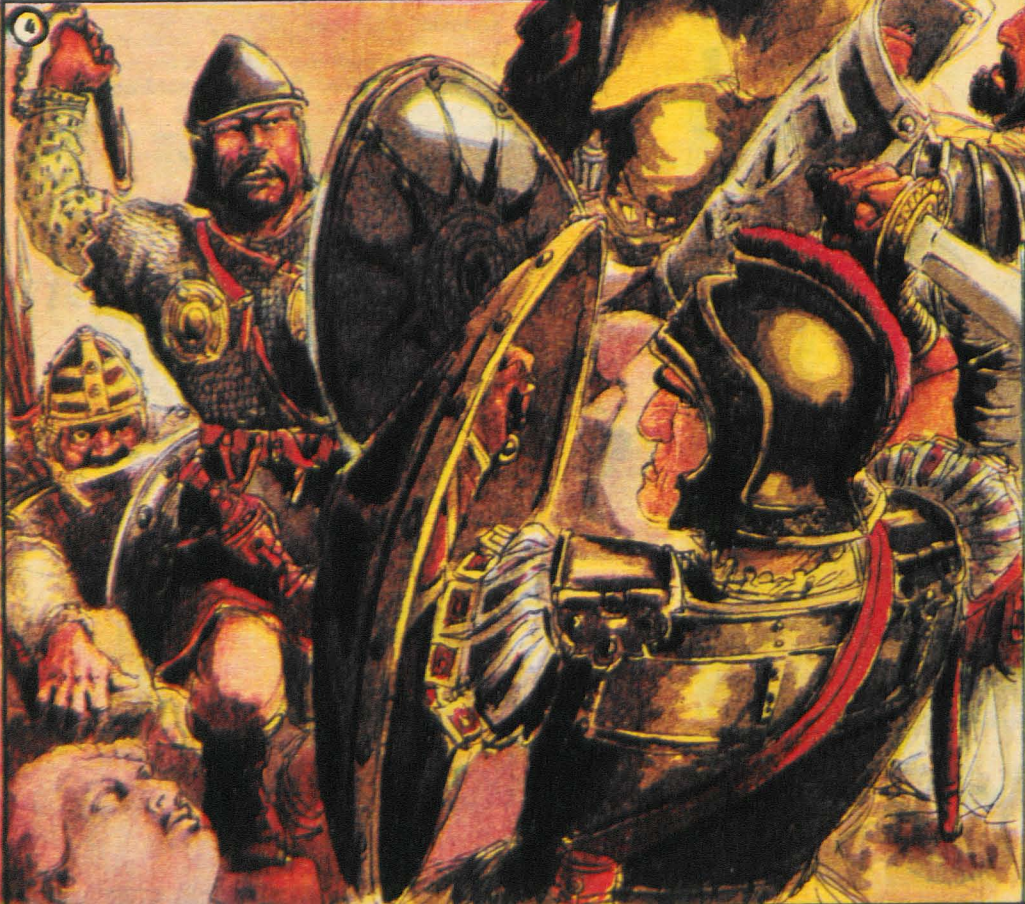
Nini, gólyák!

A fiókákat az anyagólyák csőrükben viszik. Erzik a veszélyt, azért költöznek. A várban fogytán lehet az enni-innivaló... Most, most kell megindítani a nagy támadást!

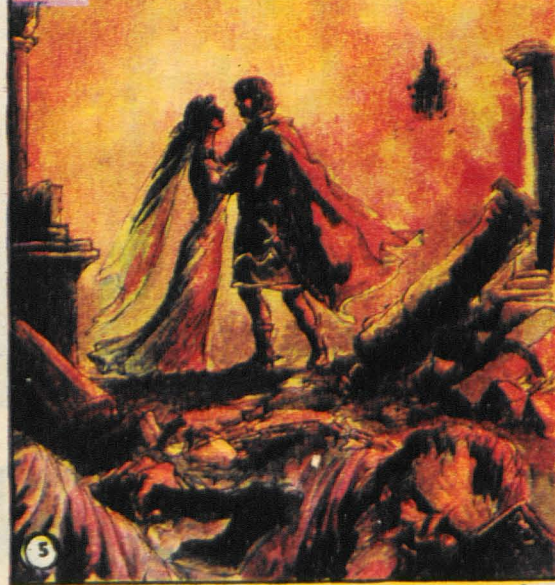
Repültek a nyilvesszők, dolgoztak a kőhajító gépek és Attila a felesleges nyergeket egymásra rakatta, majd meggyújtotta és a hatalmas máglya tüze megrepszettette a gránitfalakat, a forróság meggyötörte a várbelieket.

A hosszú harc után végre megnyílt az út az ostromlók előtt és...

... Csaba boldogan ölelhetette magához választottját, Bankát.

Attila további útja diadalmenet volt. Lába előtt hevert az egész világ. Eljutott Rómáig is, de csak — Rómáig... A nép könyörgésére megkímélte a várost és a harangok zúgása közben vonult seregével. Aztán Baktria földjén bukkant fel, s amikor bevonult...

És eljött az este: Attila menyegzője páratlan pompával, nagy vendégsereg előtt. A nagy eseményt a hunok örömujjongása kísérte.

Ott volt a nászünnepségen Ganda, Mikolt apja is, a leigázott ország királya, s módot talált, hogy szót váltsón leányával.

Nem vagy boldog?... Szemed a távolba réved... Mire gondolsz?

Mikor érkezett a reggel, Szömöre urához indult. Az ágyasház függőnye nem nyílt szét a szóra, ekkor félrehúzta, belépett és... megdöbbentő kép tárult eléje...

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

ATTILA HALÁLA III.

34. Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

11
Attila halott! Hun főurak, ti, kik itt vagytok, ezt tudomásul kell venni... De maradjon titok: hogyan halt meg! Hunnia alapját rendítené meg, ha kiderül, emberi kéz ölte meg a nagy királyt... Nem! Orra vére eredt el és envére ölte meg!

Envére ölte meg! Így mondjuk Csaba királyfinak is!

Envére ölte meg... Temetése a mi gondunk, s elmondom néktek anyám, Rika álmát. Így beszélte el: „Attila koporsója Napkirály hajfonata, Hold mosolya és Éjfél pillantása legyen. Ugy temetessük el, hogy aki temeti, még az se mondhasa meg, hol fekszik.” Ez álmat fejtsd meg, jó Torda!

12
Napkirály hajfonata: arany, Hold mosolya: ezüst, Éjfél pillantása: vas — hármas érckoporsóba kell tenni Attilát, ezt mondja az álom. És a többitől majd Szömörével váltok szót...

13

Rika álmának második részét is meg kell oldanunk... Nem maradhat tanú, aki tudja, hol helyezték nyugalomra Attilát... Ezért a hun főurak nem kísérik el csak egy ideig, aztán egyedül Mikolt királyasszony követi, s csak a folyó medrében dolgozó rabszolgák lesznek ott... Aztán, ha visszajönnek!...

Rabszolgák elterelték a folyó vizét, s a meder mélyén helyezték el Attila hármas koporsóját. Azután elvágták a gátakat, s a zúduló víz eltemette a nagy király nyugvóhelyét. Mikolt királyasszony indult vissza, s nyomában a rabszolgák százai...

A temetés után, amikor Mikolt, s mögötte a rabszolgatömeg a keskeny földszorosba ért, Szömöre a kétoldalt elhelyezett legjobb nyilazóknak kiadta a parancsot.

14
Attila meghalt és örökösei között felütötte fejét a belviszály, a testvérharc. A hunok legendás ereje elfoszlott, elfecsérlődött az egymás elleni harcban... És nem sok idő pergett le a történelem rokkáján, amikor a hun dicsőség a múlté lett. Ekkor azonban feltűnt és keleti hazájából elindult nyugat felé a testvérnép: a magyar.

Míg Hunor ivadékai messze vándoroltak, Magyar utódai Keleten maradtak. Magyar fia: Kál, ennek leszármazottja Farkas, utóda Etéj, később Ed volt a vezérük, aztán Ed fia: Ügyek következett. Ügyek bölcs és bátor vezér volt. Nepe szerette, ő azonban mégsem volt elégedett.

Súlyos gond nehezedik rám... Ki következik majd utánam, ha megterek őseimhez?

1

Különös látomásom volt, Ügyek! Míg nyoszolyámon szenderedtem, sátramba egy aranytollú turulsólyom repült.

Jöjjön a főáltos, ki látásodat megfejti!

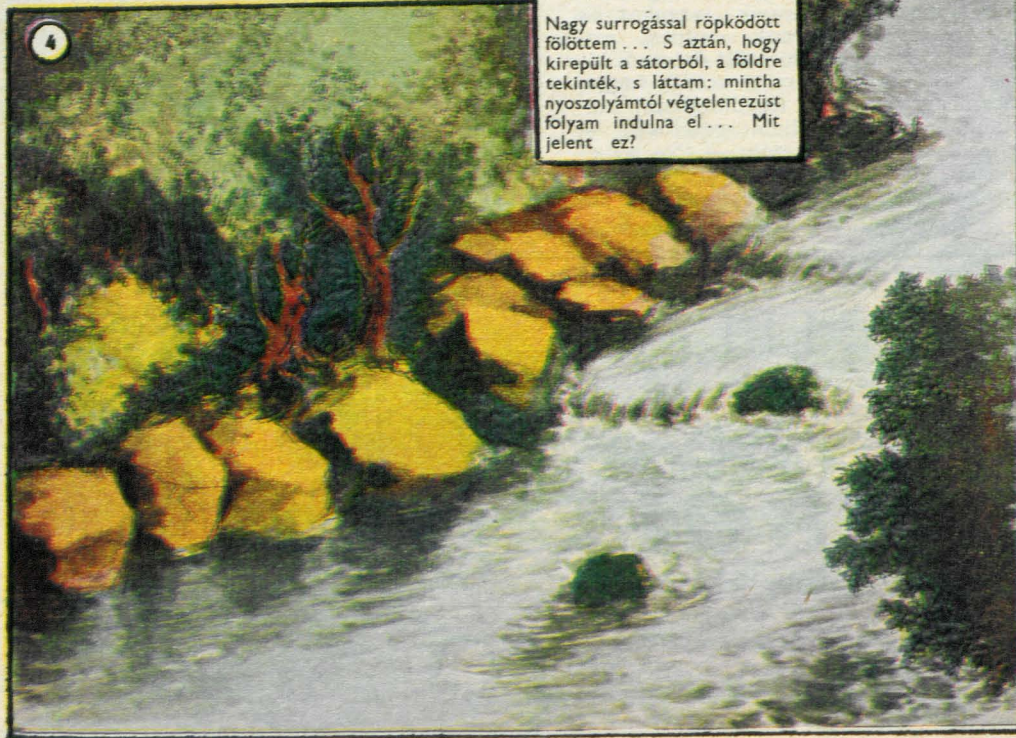
2

Beszélg, Emese, mi volt az álmod?

Talán nem is álom volt... itt a bizonyosság: a turulsólyom elhullajtott aranytollal. Olyan fényes, hogy szinte vakítja az ember szemét!

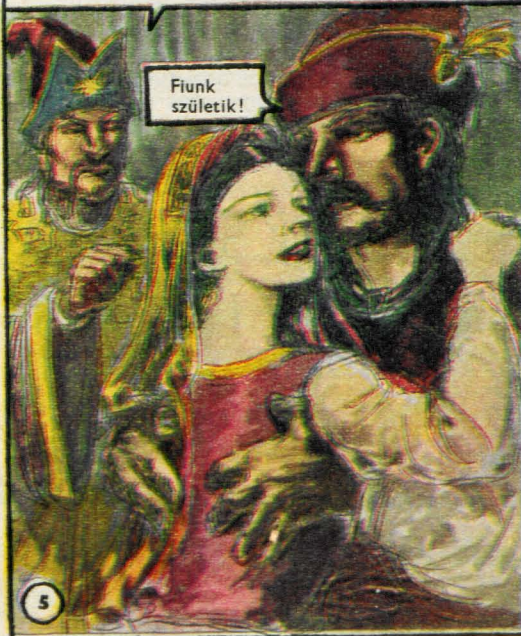
3

Nagy surrogással röpködött fölöttem... S aztán, hogy kirepült a sátorból, a földre tekinték, s láttam: mintha nyoszolyámtól végtelenezüst folyam indulna el... Mit jelent ez?

4

Örvendjete! Kinek sátrában az - arany turulsólyom megjelenik, annak fia születik! Az ezüst folyam pedig azt jelenti, hogy nem szakad meg Ügyek ivadékainak sora!

Fiunk születik!

5

REGELŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR
NÉP TÖRTÉNETÉBŐL
ÜGYEK FIA, ÁLMOS II.

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

36

Ügyek nagy vágya beteljesedett: Emesének fia született, s az Álmos nevet kapta.

Növekedj nagyra, kis Álmos, s légy méltó utóda a nagy Magyar vezérnek és dicső atyádnak, Ügyeknek!

6

Múltak az évek és a kis Álmos szépen gyarapodott. Már gyerekkorában pompásan megülte a lovat...

7

... mint ifjú, bátorságával s ügyességével kitűnt a vadászatban is.

8

Az ifjúság szép éveibe egy napon szomorúság költözött. Ügyek, a szeretett vezér felült a csillagszekérre, megtért őseihez.

9

10

Azt mondom, Álmos, mit születéskor mondtam: légy méltó utóda a nagy Magyar vezérnek, s dicső atyádnak: Ügyeknek. Vezesd népedet a boldogság felé!

KÖVETKEZŐ TÖRTÉNETÜNK: ETELKÖZ

REGÉLŐ SZÁZADOK

37.

FEJEZETEK A MAGYAR
NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

ETELKÖZ I.

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

Álmos méltónak bizonyult atyjához, a nagy Ügyekhez: bölcs és előrelátó volt. Egy napon ügyes kémlelője: Gőr jött meg a besenyők földjéről.

1

A besenyők támadásra készülnek, el akarják venni tőlünk Levédiát!

Felvehetnénk a harcot, de Levédia földje már szikkadt, legelői soványak. Menjünk hát tovább!

2

És megindult a magyar törzsek vándorlása Napnyugat felé...

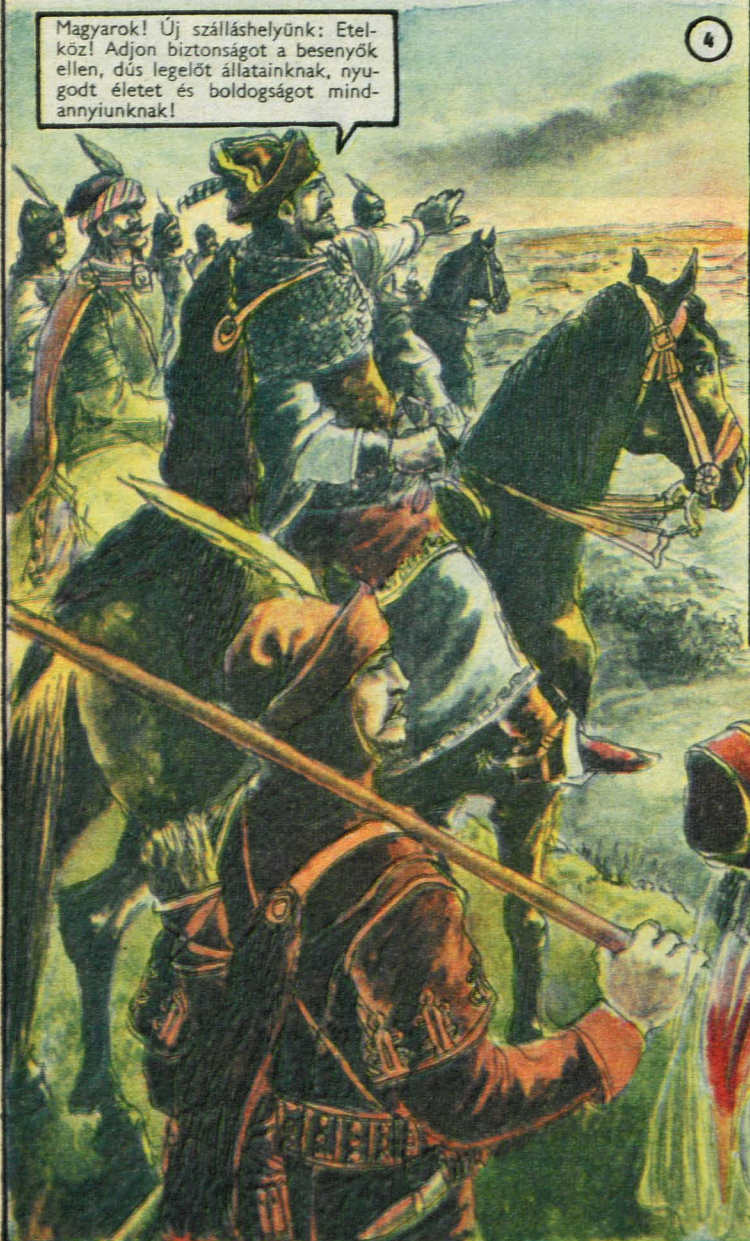
3

Hosszú utat tettek meg, míg új területre értek. A Dnyepertől az Al-Dunáig terjedt, s mert folyóba ékelődött, Atalküzünek, Etelköznek nevezték el, ami folyóközt jelent.

4

Magyarok! Új szálláshelyünk: Etelköz! Adjon biztonságot a besenyők ellen, dús legelőt állatainknak, nyugodt életet és boldogságot mindannyiunknak!

(FOLYTATJUK)

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

38.

ETELKÖZ II.

Etelközben élték békés életüket a magyar törzsek. A hegyvidékek lakói kitűnő prémvadászok voltak ...

5

... az ércerek közelében bányász népek túrták a földet ...

6

... híres ötvöseik és kiváló kovácsaik voltak ...

7

... jelesül dolgoztak a nyergesek és az íjkészítő mesterek ...

8

... a földeken a gabonatermelők verejtékeztek, a pusztákon pásztorok legeltették állataikat ...

9

... a szálláshely központjában pedig idegen országok kereskedőivel folytattak csereberét vagy pénzkereskedelmet ...

10

Következő történetünk: A VÉRSZERZŐDÉS

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

39.

ETELKÖZ III.

Peregtek az évek, az évtizedek... Álmos haja megfehéredett, teste megörnyedt, de öregségében örömet jelentett szép fia: Árpád, akiből daliás levente lett.

Árpád fiam, a főtálos azt jövendölte: születéssel indul meg a fejedelmek hosszú sora... Én voltam az első, most te következ... S ezért hívatom össze rövidesen a törzsek tanácsát!

És egy napon Álmos sátorpalotájában összegyűlekeztek a törzsek vezérei. Jöttek egymás után...

A legidősebb vezér, Előd, a Nyék nemzetség fia

Huba, a Kér törzscsalád vezetője

Jenő törzs vezére: Tass

Ond, a Tarján nemzetség feje

Kürtgyarmat törzs fia: Kond

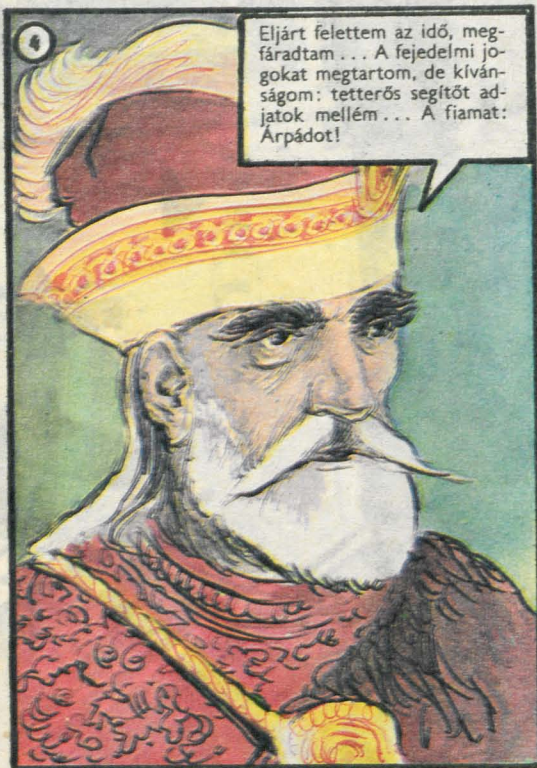
a Keszi törzsnemzetség feje: Töhötöm

3

Vezérek, szavam van veletek!

(FOLYTATJUK)

S amikor befejeződött a vérszerződés szertartása, az összegyülekezett nép köszöntötte fejedelmét: Árpádot.

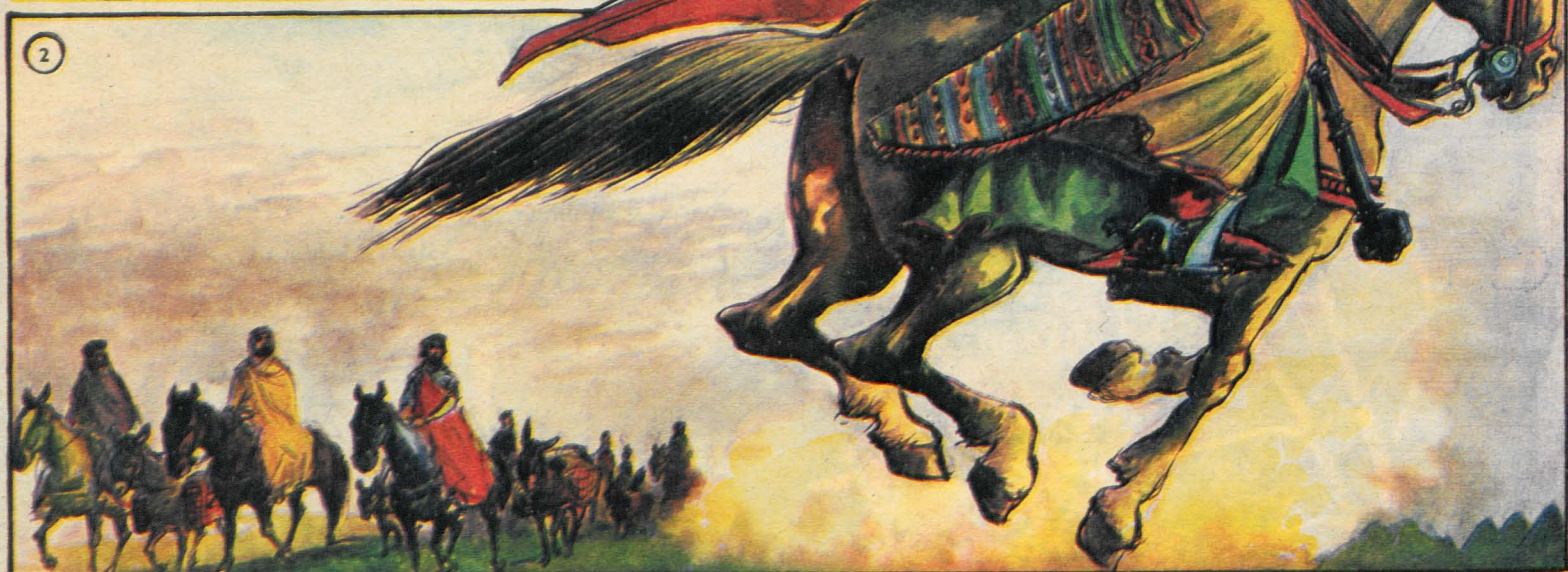
Árpád mint a törzsszövetség fejedelme azon igyekezett, hogy minél boldogabbá és erősebbé tegye népét. Egy napon idegen küldöttség jelent meg a fiatal fejedelem előtt.

Kabarok vagyunk! Ez lázadót jelent. Fellázdunk a kazár kagán uralma ellen és három törzsünk a magyarokhoz kíván csatlakozni.

Legyen! Eljünk jó testvériességben!

A kabarok csakhamar összeforrtak a magyarokkal, s a szövetséget erősítette, hogy Árpád a kabarok közül választott asszonyt. És mire fordult az esztendő, Árpád nemzetségének új hajtása nőtt. A kabar asszony Árpádot fiúval ajándékozta meg, kit Soltnak neveztek.

Az etelközi magyarok a békés, dolgos évek során erős néppé növekedtek. Képzett harcosaiknak messze hordó nyilai ámulatba ejtették az utazgató görög kereskedőket. Ennek hírére a hatalmas bizánci birodalom is érdemesnek tartotta, hogy egyezséget kössön a magyarokkal. A küldöttség élén Árpád megbízottja, Tétény jelent meg a császár előtt.

... az egyezés szerint a bizánci császárság szövetkezik az etelközi magyarok törzsszövetségével minden külső ellenséggel szemben ...

Az egyezés aláírása után az etelközi küldöttség tiszteletére ünnepséget rendeztek, amelyen a gazdag Bizánc minden fénye, pompája felragyogott.

— Híresek a ti nyilaitok, de azért van, ami állja az erejüket!

Kiprobáhatjuk ...

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

42

ÚJ HAZA FELÉ II.

Hiába becülte le a bizánci vitéz a magyarok fegyverét, messzeföldön híresek voltak az etelközi íjasmesterek.

5

Apáról fiúra száll az íjkészítés:
„Kemény fának hasíts a keményéből,
lággy fának hasíts rugékony részéből,
s a két fát illeszd egybe. Aztán a
tokfajta hal hólyagjából főzz enyvet,
ezzel a kétféle fát ragaszd egybe,
ily módon csinálj íjat.”

Az íj fájának félhold alakúra kellett görbülni, aztán megerősítették a szarvasmarha inrostjaiból főzött réteggel. Csak a közepén maradt vályúszerű rész a nyílvesztő lefektetésére, a két ág végén pedig az ideg kifeszítéséhez váltak helyet... Volt olyan íj, ami a sokszor ismétlődő szárítási szünetek miatt évekig készült, s értéke felért több ló és marha árával...

6

Amikor elkészült az íj, s már az ideget is ráfeszítették, félelmetes fegyvernek tetszett. Pedig hiányzott még a nyílvesztő, s ezt nem az íjasmesterek, hanem a fegyverkovácsok készítették...

7

8

Külön mesterség volt a tegezkészítés is. A nyílvesztőket fakéregből készített hengerben tartották, s eleinte a hátra, később az övre csatolva viselték.

9

Nos, bizánci vitéz, ez hát a híres magyar íj! Nézd a magasban keringő heját... s már lábad előtt hever! Nincs ilyen fegyvere a világnak, s ellene nincs védekezés. Ki mernél állni páncéldobban íjam elé?

Ki! A bizáncivértet nem üti át!

(FOLYTATJUK)

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

Szöveg: Pánczél Lajos. Rajz: Korcsmáros Pál

43

ÚJ HAZA FELÉ III.

Következő történetünk: A HONFOGLALÁS

REGELŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

Szöveg: PÁNCZÉL LAJOS Rajz: KORCSMÁROS PÁL

44

A HONFOGLALÁS

Hosszú-hosszú ideig tartott a vándorút, amit a magyarok két seregre oszolva tettek meg. Az egyik délnek fordult, a másik északnyugat felé haladt, s nagy hegyek között egy keskeny hágón ereszkedett alá.

Ámos rejtélyes betegségben meghalt. Most már Árpád volt az egyedüli fejedelem. A Bodrog partján sátoroztak le. Innen indultak útnak a magyarok legügyesebb kémlelői: Csórsz és Ung, hogy rövidesen értékes értesülésekkel térjenek vissza.

Több nép is él a közeli földeken: bolgárok, kiknek Zalán a fejedelmük, morvák, kiknek az Szvatopluk az uruk, kazárok, meg vlachok, kiknek Mén-Marót a fejedelmük!

Mi minden néppel békességben kívánunk élni, de ki ellenünk támad, megismeri majd erőnket... Csórsz! Elsőnek Szvatopluk morva fejedelmet keresd fel, vidd meg üzenetemet és ajándékom...

Uram: Árpád küldi békessége jeléül ajándékba e színarannyal felszerszámozott fehér mént...

Ily gyönyörű állatot nem láttam még soha! S a rengeteg aranyszerszám!... És mit kér érte urad?

Adj egy zsák földet, egy köteg fűvet a dús legelőkről, s egy tömlő vizet nagy folyamodból...

Vehettek annyi földet, vizet, és fűvet, amennyit csak akartok!

Jól végezted feladatod, Csórsz! Annyi földet, vizet és fűvet veszünk, amennyin megélhet népünk!

ZALÁN FUTÁSA I. (Vörösmarty Mihály elbeszélő költeménye nyomán)

Ez a föld eztán a miénk!
Felvirágoztatjuk és
megvédjük akár Zalán
fejedelemmel szemben,
ki nem fogadta el bé-
kére nyújtott kezün-
ket, akár mással szem-
ben!

„Alpár messze terült síkján busongva körülnéz a fejedelmi Zalán.”

„Már szinte körülvesz népei-
vel, s minden részről vad
fegyvere csattog. A hitvány
jövemény!... mi egyéb is ez
a ravasz Árpád. Kladni,
nevemben; mondd-fejedelmi
Zalán Árpádnak küldi paran-
csát... takarodjék el föl-
demről...”

„Kladni s több kísérői menének... Árpád állt magasban egy kis domb tetején.
Vala ékes párdúca vállán, rendítő buzogány jobbában, s oldala mellett ősei harcaiból
maradt nagy kardja világolt.”

3
„Takarodjál el földjéről,
mert ön népével, görög és
bolgári sereggel rajtad üt,
és leverend végkép, hogy
nem marad, aki társai rom-
lását hírül vigye Volga vizé-
hez.”

„A fejedelmi Zalánt, Árpád
nem kérdezi többé, merre
mehet, s menjen földet fog-
lalni hadával. A hajdanta
dicső Attilának unokája mer-
re utat nyithat kardjával,
menni fog és az ősi hazát,
ha különben nem, megszerzi
erővel.”

4
„Megriadott a hős tábor, nagy
örömmre fakadván e szavakon;
búsult Alpárnak régi követje,
és a rémitő hírrel reszketve
megindult. Árpád legottan lóra
kapat gyors férfiakat, hogy
híjanak össze hősöket a megbirt
földről.”

REGELŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

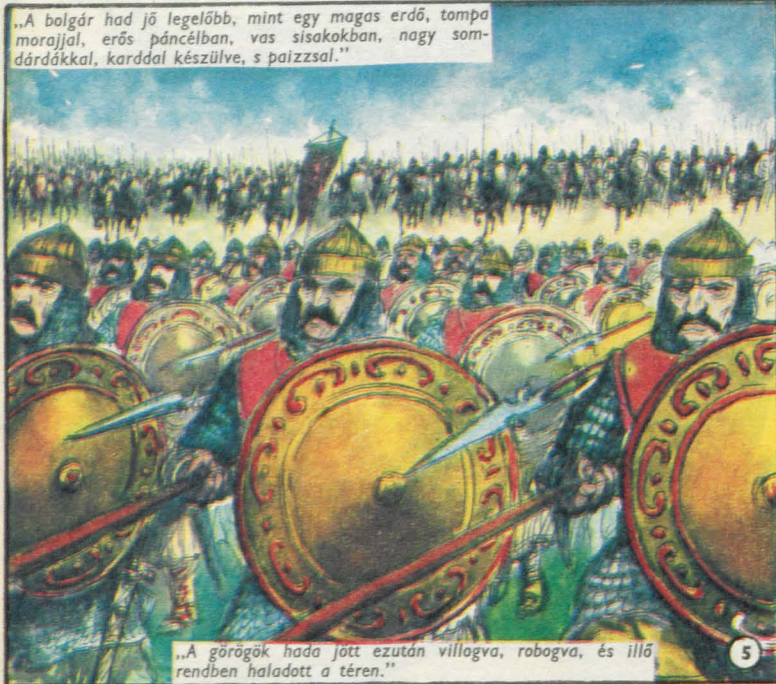
ZALÁN FUTÁSA II.

Szöveg: Pánczél Lajos, Rajz: Korcsmáros Pál

(Vörösmarty Mihály elbeszélő költeménye nyomán)

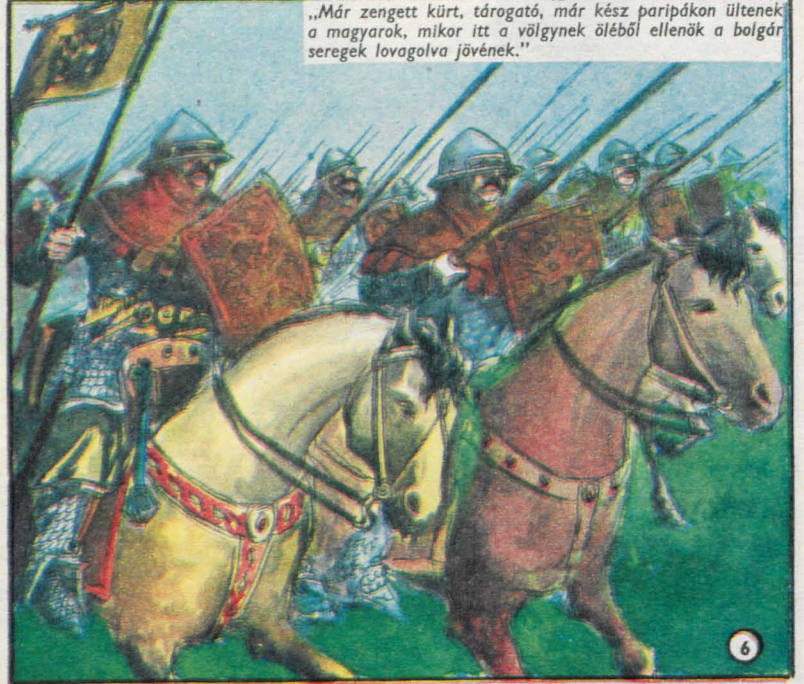
46

„A bolgár had jó legelőbb, mint egy magas erdő, tompa morajjal, erős páncélban, vas sisakokban, nagy somdárdákkal, karddal készülve, s paizzsal.”

„A görögök hada jött ezután villogva, robogva, és illő rendben haladt a téren.”

„Már zengett kürt, tárogató, már kész paripákon ültenek a magyarok, mikor itt a völgynek öléből ellenük a bolgár seregek lovagolva jövének.”

„...Hatalommal vágat előre Árpád, a győző seregek fejedelme Tiszánál, és füves Alprárnak haddal közelíti határát.”

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

ZALÁN FUTÁSA II. (Vörösmarty Mihály elbeszélő költeménye nyomán) 47

Szöveg: Pánczél Lajos,
Rajz: Korcsmáros Pál

... Lassan fut már a déli verőfény, és nyugatot közelebb kezdette hevíteni lángja, s még folyvást dühöngött a harc ...”

„A fejedelmi Zalán többé nem merte megállni, vésző szívvel eréd szaladásnak. Utána csapongva csak keservesen mentek hűséges régi vitézek.”

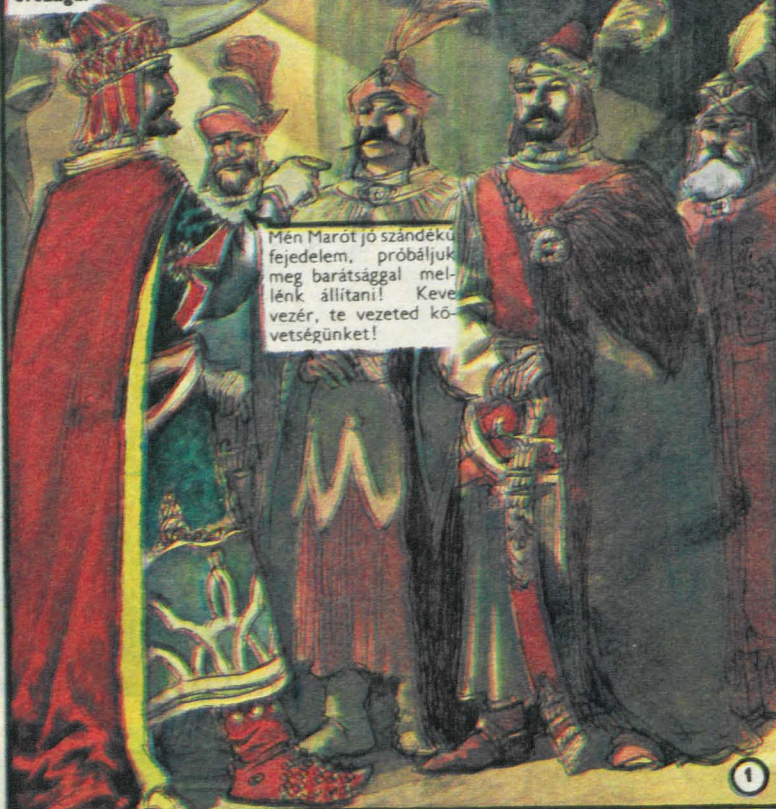
Ekkor Árpád harsogva utána kiáltott:

„Alpárnak fejedelme! megállj, hova futsz előlem? Hol van büszke szavad, melyet követiddel üzentél? Vagy fuss bár, de tudom, többé nem látod ezentúl Alpárod mezejét, se fűvét nem rágja le marhád. Bajnokaim, s az erős fiak anyjai, díszleni termett hajnal ölü hálgyek fognak telepedni meződön: rajra tenyészend e nemzet, s országokat állít.”

KÖVETKEZŐ TÖRTÉNETÜNK: MÉN MARÓT ORSZÁGÁBAN

Szvatoplukot csellel, Zalánt erővel győzte le Árpád fejedelem. Most megoldásra várt még a letelepedésre szánt terület harmadik része: Mén Marót országa.

Mén Marót jó szándéku fejedelem, próbáljuk meg barátsággal mellénk állítani! Kevesebb vezér, te vezetted követségünket!

1

Nagy fejedelem... Árpád urunknak öt fia volt, négy elveszett a harcokban, csak egy maradt: Zsolt... Fialat még, de fejedelemfi... Az ő nevében kérem, jegyeztessék el szépséges lányoddal, Tündével, ki mindenképpen méltó Zsolt fejedelemfihez!

E frigy nekem is kedvemre való, mert barátságot teremt két szomszéd között!

2

És elérkezett a nap, amikor megtartották Zsolt és Tünde kézfogóját. E napon nemcsak a két fiatal, de a két fejedelem is egymásra talált.

Köszönöm Árpád, az erős magyar nép erős vezérért!

Köszönöm Mén Marót, a békeség nevében. Jöszomszédok lettünk, s népeink akkor fejlődnek majd, ha ez a békeség élteket! Ezt soha ne felejtjük el!

3

REGÉLŐ SZÁZADOK

FEJEZETEK A MAGYAR NÉP TÖRTÉNETÉBŐL

PUSZTASZER

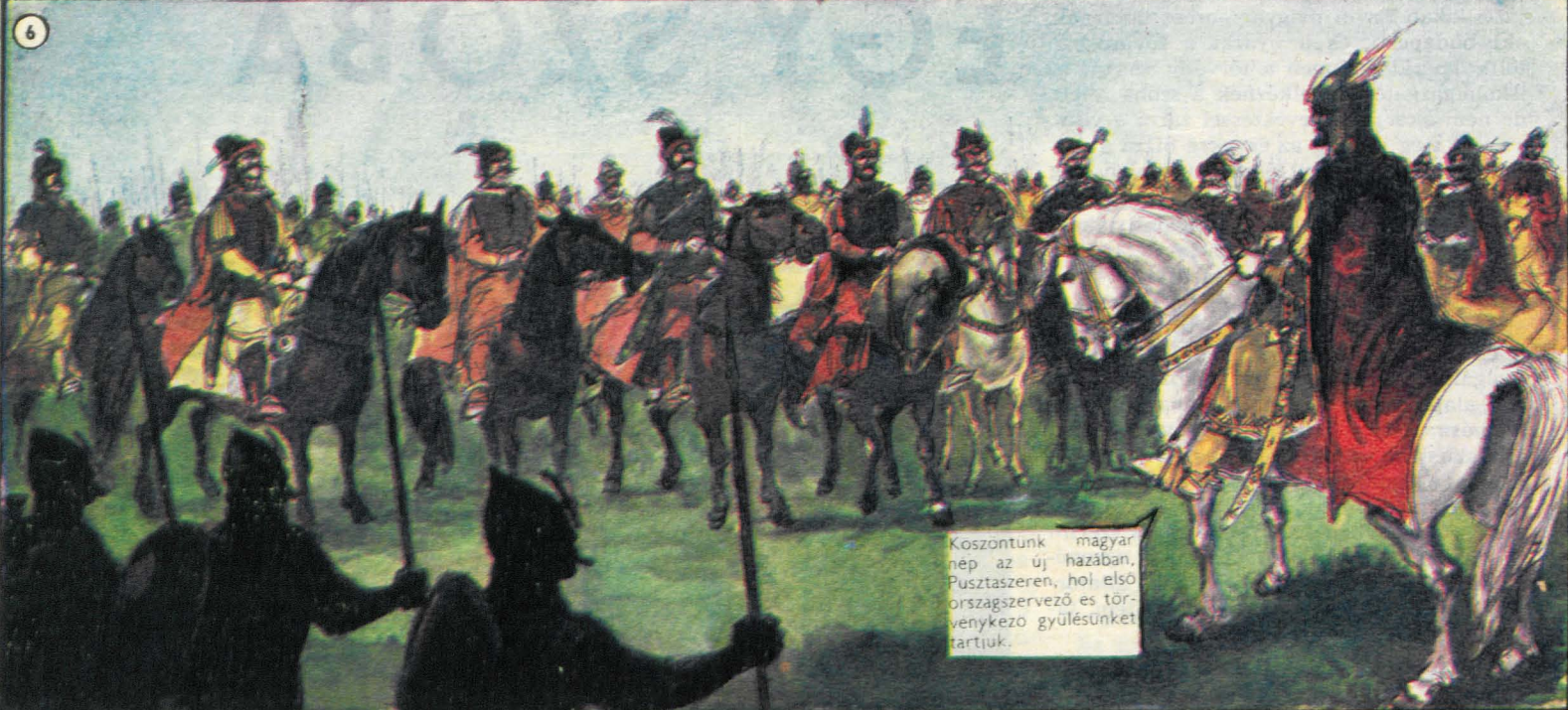
49 Szöveg: Pánczél Lajos Rajz: Korcsmáros Pál

A magyar nemzetségek fészket vertek a Kárpátok övezte gyönyörű vidéken. Árpád csellel, erővel, friggel lefegyverezte minden szomszédját s most békességben élt népe. Változatlanul az állattenyésztők voltak többségben, de akadtak bőven földművelők is.

Mi, szlávok régebben élünk e földön, és jobban ismerjük. A ti művelésőtök elmaradott, igásállattal vontatott ekével kell forgatni a földet. Jobban terem, mint a kapával vágott!

Talán igazad van, szláv testvér! Fontolóra vesszük!

Megtettük számadásunkat a morvák-kal, bolgárokkal, s Mén Marót népével! Most az itthoni teendőnket beszéljük meg!... Országgyűlésre hívom a magyar népet Pusztaszer mezejére!

Koszontunk magyar nép az új hazában, Pusztaszeren, hol első országsszervező és törvénykező gyűlésünket tartjuk.

Nezzetek meg mindent jól, pajtasok! A romok a XIII. században épült bencés apátság emlékei. Ez a mohácsi vész idején pusztult el, aztán újraépült, de a XVII. század elején megint elpusztult. Az emlékművet, Árpád szobrával 1896-ban emelték. De van még egy nevezetessége Pusztaszernek: éppen az első országgyűlés emlékére 1945. március 15-en — most húsz esztendeje — itt kezdték meg a földosztást... Ez jelentette az új életet, ez volt — az új honfoglalás!

VÉGE